A TÖRVÉNYSZÉK ÍTÉLETE (nyolcadik tanács)

2015. december 10.*

„Külkapcsolatok — Az Unió és Marokkó között levélváltás formájában létrejött megállapodás — Mezőgazdasági és feldolgozott mezőgazdasági termékekre, halakra és halászati termékekre vonatkozó kölcsönös liberalizáció — A megállapodás alkalmazása Nyugat-Szaharára — Front Polisario — Megsemmisítés iránti kereset — Jogképesség — Közvetlen és személyében való érintettség — Elfogadhatóság — A nemzetközi joggal való összeegyeztethetőség — Indokolási kötelezettség — Védelemhez való jog”

A T-512/12. sz. ügyben,

a **Front populaire pour la libération de la saguia-el-hamra et du rio de oro (Front Polisario)** (képviselik kezdetben: C.-E. Hafiz és G. Devers, később: G. Devers ügyvédek)

felperesnek

az **Európai Unió Tanácsa** (képviselik: S. Kyriakopoulou, Á. de Elera-San Miguel Hurtado, A. Westerhof Löfflerová és N. Rouam, meghatalmazotti minőségben)

alperes ellen,

támogatja:

az **Európai Bizottság** (képviselik kezdetben: F. Castillo de la Torre, E. Paasivirta és D. Stefanov, később: F. Castillo de la Torre és E. Paasivirta, meghatalmazotti minőségben)

beavatkozó fél,

a mezőgazdasági és a feldolgozott mezőgazdasági termékekre, a halakra és a halászati termékekre vonatkozó kölcsönös liberalizációs intézkedésekről, továbbá az egyrészről az Európai Közösségek és azok tagállamai, másrészről a Marokkói Királyság közötti társulás létrehozásáról szóló euromediterrán megállapodás módosításáról, valamint az ahhoz csatolt 1., 2. és 3. jegyzőkönyvnek és azok mellékleteinek felváltásáról szóló, az Európai Unió és a Marokkói Királyság között levélváltás formájában létrejött megállapodás megkötéséről szóló, 2012. március 8-i 2012/497/EU tanácsi határozat (HL L 241., 2. o.) megsemmisítése iránt benyújtott kérelme tárgyában,

A TÖRVÉNYSZÉK (nyolcadik tanács),

tagjai: D. Gratsias (előadó) elnök, M. Kancheva és C. Wetter bírák,

hivatalvezető: S. Bukšek Tomac tanácsos,

* Az eljárás nyelve: francia.

tekintettel az írásbeli szakaszra és a 2015. június 16-i tárgyalásra,

meghozta a következő

Ítéletet

A jogvita előzményei

Nyugat-Szahara nemzetközi jogi helyzetéről

1 Nyugat-Szahara egy északnyugat-afrikai terület, amely északról Marokkóval, észak-keletről Algériával, keletről és délről Mauritániával határos, míg a nyugati partja az Atlanti-óceánra néz. A Spanyol Királyság gyarmatosította az 1884-es berlini (Németország) konferenciát követően, a második világháború óta pedig spanyol tartomány volt. Az 1956-ban kikiáltott függetlenségét követően a Marokkói Királyság Nyugat-Szahara „felszabadítását” követelte, mivel úgy tekintette, hogy ez a terület hozzá tartozik.

2 1960. december 14-én az Egyesült Nemzetek Szervezetének (ENSZ) Közgyűlése elfogadta a gyarmati országok és népek függetlenségének biztosításáról szóló 1514 (XV) számú határozatot.

3 1963-ban azt követően, hogy a Spanyol Királyság az ENSZ Alapokmánya 73. cikkének e) pontja alapján tájékoztatást nyújtott, az ENSZ Nyugat-Szaharát felvette a nem autonóm területek listájára. Nyugat-Szahara ezen a listán a mai napig rajta van.

4 1966. december 20-án az ENSZ Közgyűlése elfogadta az ifni és a spanyol szaharai kérdésről szóló 2229 (XXI) számú határozatot, megerősítve „Spanyol Szahara […] népének az önrendelkezéshez való elidegeníthetetlen jogát” [nem hivatalos fordítás]. A Közgyűlés felszólította a Spanyol Királyságot, hogy adminisztratív hatalomként „a lehető legrövidebb időn belül, Spanyol Szahara őslakosainak törekvéseivel összhangban, valamint a marokkói és a mauritániai kormánnyal, továbbá minden egyéb érdekelttel történő konzultációt követően határozza meg egy olyan népszavazás megszervezésének részletes szabályait, amelyet az [ENSZ] égisze alatt tartanak majd annak érdekében, hogy lehetővé tegyék a terület őslakosainak az önrendelkezéshez való joguk szabad gyakorlását” [nem hivatalos fordítás].

5 A felperest, a Front populaire pour la libération de la saguia-el-hamra et du rio de oro-t (a Saguia el Hamra és a Rio de Oro felszabadításáért népfront) (Front Polisario) 1973. május 10-én hozták létre. A 2011. decemberi tizenharmadik kongresszusán elfogadott szabályozó okiratának 1. cikke szerint a felperes „egy nemzeti felszabadítási mozgalom, a külföldi megszállások különböző formái elleni hosszú szaharai ellenállás gyümölcse”.

6 1974. augusztus 20-án a Spanyol Királyság arról tájékoztatta az ENSZ-t, hogy ez utóbbi égisze alatt népszavazást kíván tartani Nyugat-Szaharában.

7 Az ENSZ Közgyűlése a spanyol szaharai kérdésről szóló, 1974. december 13-án elfogadott 3292 (XXIX) számú határozatával úgy döntött, hogy a Nemzetközi Bíróságtól tanácsadó véleményt kér arról, hogy Nyugat-Szahara (Rio de Oro és Sakiet el Hamra) a Spanyol Királyság általi gyarmatosítása idején uratlan terület (*terra nullius*) volt-e. Arra az esetre, ha az erre az első kérdésre adandó válasz nemleges, a Nemzetközi Bíróságot arra is felkérték, hogy foglaljon állást a Nyugat-Szahara és a Marokkói Királyság, valamint a mauritániai entitás közötti jogviszonyok kérdésében. Ezenkívül az ENSZ Közgyűlése felkérte a Spanyol Királyságot, amelyet adminisztratív hatalomnak minősített, hogy halassza el azt a népszavazást, amelyet Nyugat-Szaharában kívánt tartani, ameddig nem foglal állást a terület dekolonizációs folyamatának gyorsítása érdekében követendő politikáról. Az ENSZ Közgyűlése

felkérte továbbá a helyzettel a fenti 2. pontban említett határozatának alkalmazásával kapcsolatban foglalkozó különbizottságot, hogy „kövesse nyomon a helyzetet a területen, ideértve azt is, hogy látogatás céljából missziót küld a területre”.

8 1975. október 16-án a Nemzetközi Bíróság megadta a kért tanácsadó véleményt (Nyugat-Szahara, tanácsadó vélemény, ICJ Reports 1975., 12. o.). E vélemény szerint Nyugat-Szahara (Rio de Oro és Sakiet el Hamra) nem volt uratlan terület (*terra nullius*) a Spanyol Királyság általi gyarmatosítás idején. A Nemzetközi Bíróság a véleményében arra is rámutatott, hogy Nyugat-Szahara és a Marokkói Királyság, valamint a mauritániai entitás között voltak jogi kötelékek, azonban a tudomására hozott információk nem bizonyították semmilyen szuverenitásra utaló viszony fennállását egyrészről Nyugat-Szahara, másrészről pedig a Marokkói Királyság, illetve a mauritániai entitás között. A Nemzetközi Bíróság így a véleménye 162. pontjában kimondta, hogy nem állapította meg olyan jellegű jogi kötelékek fennállását, amelyek módosítják az ENSZ Közgyűlésének a gyarmati országok és népek függetlenségének biztosításáról szóló, 1960. december 14-i 1514 (XV) számú határozatát (lásd a fenti 2. pontot) Nyugat-Szahara dekolonizációját és különösen az önrendelkezéshez való jog elvének alkalmazását illetően, amely a terület lakosságának akarata szabad és őszinte kifejezésének köszönhető.

9 1975 ősze folyamán a nyugat-szaharai helyzet romlott. A Nemzetközi Bíróság fent említett véleménye közzétételének napján tartott beszédében a marokkói király – megállapítva, hogy „mindenki” elismerte, hogy Nyugat-Szahara Marokkóhoz tartozik, és hogy a marokkóiaknak nem maradt más, mint hogy „elfoglalják a terület[ük]et” – „békés felvonulás” megszervezését szorgalmazta Nyugat-Szahara felé 350 000 fő részvételével.

10 Az ENSZ Biztonsági Tanácsa (a továbbiakban: Biztonsági Tanács) felhívta az érdekelt és érintett feleket arra, hogy legyenek visszafogottak és mértékletesek, és a Nyugat-Szaharáról szóló három határozatban, nevezetesen az 1975. október 22-i 377 (1975) számú, az 1975. november 2-i 379 (1975) számú és az 1975. november 6-i 380 (1975) számú határozatban aggodalmát fejezte ki a régióban fennálló helyzet súlyossága miatt. Ez utóbbi határozatban elítélte a marokkói király által meghirdetett felvonulást, és felszólította a Marokkói Királyságot arra, hogy Nyugat-Szahara területéről azonnal vonja vissza az említett felvonulás valamennyi résztvevőjét.

11 1975. november 14-én a Spanyol Királyság, a Marokkói Királyság és a Mauritániai Iszlám Köztársaság Nyugat-Szaharáról elvi nyilatkozatot (madridi megállapodások) írt alá Madridban (Spanyolország). Ebben a nyilatkozatban a Spanyol Királyság visszavonta a Nyugat-Szahara dekolonizációjáról szóló határozatát. Ezenkívül megállapodás született arról, hogy a Spanyol Királyságnak mint Nyugat-Szahara adminisztratív hatalmának hatáskörei és feladatai átmeneti háromoldalú igazgatás alá kerülnek.

12 1976. február 26-án a Spanyol Királyság arról tájékoztatta az ENSZ főtitkárát, hogy ezen időponttól kezdődően a Nyugat-Szahara területén való jelenlétét megszünteti, illetve hogy ezentúl úgy tekinti, hogy mentesül a Nyugat-Szahara igazgatásával kapcsolatos valamennyi nemzetközi jellegű felelősség alól. Időközben fegyveres konfliktus bontakozott ki Nyugat-Szaharában a Marokkói Királyság, a Mauritániai Iszlám Köztársaság és a Front Polisario között.

13 1976. április 14-én a Marokkói Királyság és a Mauritániai Iszlám Köztársaság a határaik megállapításáról szóló egyezményt írtak alá, amelynek értelmében Nyugat-Szahara területét egymás között felosztották. Ugyanakkor a Mauritániai Iszlám Köztársaság a közte és a Front Polisario között 1979 augusztusában kötött békemegállapodás alapján kivonult Nyugat-Szahara területéről. E kivonulást követően Marokkó kiterjesztette a megszállást a Mauritánia által elhagyott területekre.

14 A nyugat-szaharai kérdésről szóló, 1979. november 21-i 34/37. számú határozatában az ENSZ Közgyűlése megerősítette „Nyugat-Szahara népének az önrendelkezéshez és a függetlenséghez való elidegeníthetetlen jogát” [nem hivatalos fordítás], és üdvözölte a Mauritániai Iszlám Köztársaság és a Front Polisario közötti békemegállapodást (lásd a fenti 13. pontot). Ezenkívül határozottan elítélte „a Nyugat-Szahara Marokkó által történő folyamatos megszállásából, valamint e megszállásnak a

Mauritánia által a közelmúltban elhagyott területre történő kiterjesztéséből eredő helyzet súlyosbodását" [nem hivatalos fordítás]. Kérte a Marokkói Királyságot arra, hogy ez utóbbi is vegyen részt a béke megteremtésében, és ebben a tekintetben javasolta, hogy a Front Polisario, „Nyugat-Szahara népének képviselője, teljeskörűen vegyen részt a nyugat-szaharai kérdésre vonatkozó igazságos, tartós és végleges politikai megoldás mindennemű keresésében" [nem hivatalos fordítás].

15 A fegyveres konfliktus a Front Polisario és a Marokkói Királyság között folytatódott. Ugyanakkor 1988. augusztus 30-án a két fél lényegében elfogadta a többek között az ENSZ főtitkára által előterjesztett rendezési javaslatokat. Ez a terv a konfliktusban részt vevő felek közötti tűzszüneten alapult, és egy átmeneti időszakot írt elő, amelynek lehetővé kellett tennie, hogy az ENSZ ellenőrzése alatt önrendelkezésről szóló népszavazást tartsanak. A nyugat-szaharai helyzetről szóló, 1991. április 29-i 690 (1991) számú határozatával a Biztonsági Tanács a felügyelete alatt létrehozott egy nyugat-szaharai népszavazást felügyelő ENSZ-missziót (MINURSO). A MINURSO létrehozását követően a Marokkói Királyság és a Front Polisario közötti tűzszünetet összességében tiszteletben tartották, azonban a népszavazást még nem szervezték meg annak ellenére, hogy az ez irányú erőfeszítések és a két érdekelt fél közötti tárgyalások folytatódtak.

16 Jelenleg Nyugat-Szahara területének legnagyobb részét a Marokkói Királyság ellenőrzi, míg a Front Polisario egy kisebb méretű, nagyon ritkán lakott részt ellenőriz a terület keleti részén. A Front Polisario által ellenőrzött terület a Marokkói Királyság által ellenőrzött területtől egy, az utóbbi által épített és a marokkói hadsereg által felügyelt homokfallal van elválasztva. Jelentős számú nyugat-szaharai származású menekült él a Front Polisario által igazgatott táborokban az algériai területen, Nyugat-Szahara mellett.

A megtámadott határozatról és annak előzményeiről

17 Az egyrészről az Európai Közösségek és azok tagállamai, másrészről a Marokkói Királyság közötti társulás létrehozásáról szóló euromediterrán megállapodást (HL 2000. L 70., 2. o.; a továbbiakban: a Marokkóval kötött társulási megállapodás) Brüsszelben kötötték 1996. február 26-án.

18 Az 1. cikke alapján a megállapodás társulást hoz létre egyrészről az Európai Közösség, az Európai Szén- és Acélközösség (a Marokkóval kötött társulási megállapodás ezeket együtt „Közösségnek" nevezi) és tagállamaik, másrészről pedig a Marokkói Királyság között. A Marokkóval kötött társulási megállapodás nyolc címből áll, amelyek az áruk szabad mozgására, a letelepedési és szolgáltatásnyújtási jogra, a „fizetések[re], tők[ére], verse[nyre] és más gazdasági rendelkezések[re]", a gazdasági együttműködésre, a társadalmi és kulturális együttműködésre, a pénzügyi együttműködésre, és végül intézményi általános és záró rendelkezésekre vonatkoznak. A Marokkóval kötött társulási megállapodás hét mellékletet is tartalmaz, amelyből az első hat felsorolja a 10., 11. és a 12. cikkének (amelyek az áruk szabad mozgása cím alatt találhatóak) egyes rendelkezéseiben foglalt termékeket, míg a hetedik a szellemi, az ipari és a kereskedelmi tulajdonra vonatkozik. Ezenkívül a Marokkóval kötött társulási megállapodáshoz öt jegyzőkönyv van csatolva, amelyek a Marokkóból származó mezőgazdasági termékek Közösségbe történő behozatalára alkalmazandó rendelkezésekre, a Marokkóból származó halászati termékek Közösségbe történő behozatalára alkalmazandó rendelkezésekre, a Közösségből származó mezőgazdasági termékek Marokkóba történő behozatalára alkalmazandó rendelkezésekre, a „származó termék" fogalmának meghatározására, valamint a közigazgatási együttműködés módszereire, és végül a közigazgatási hatóságok közötti, vámügyekben történő kölcsönös segítségnyújtásra alkalmazandó rendelkezésekre vonatkoznak. Az 1., 4. és 5. jegyzőkönyv saját mellékleteket tartalmaz, amelyek a „származó termék" fogalmával kapcsolatos 4. jegyzőkönyv esetében nagyon terjedelmesek.

19 A Marokkóval kötött társulási megállapodást, az abban mellékletként foglalt jegyzőkönyveket, valamint a záróokmányhoz csatolt nyilatkozatokat és levélváltásokat az Európai Közösség és az Európai Szén- és Acélközösség nevében a Marokkóval való társulási megállapodás megkötéséről szóló, 2000. január 24-i 2000/204/EK, ESZAK tanácsi és bizottsági határozat (HL L 70., 1. o.; magyar nyelvű különkiadás 11. fejezet, 33. kötet, 175. o.) hagyta jóvá.

20 A mezőgazdasági és a feldolgozott mezőgazdasági termékekre, a halakra és a halászati termékekre vonatkozó kölcsönös liberalizációs intézkedésekről, továbbá a Marokkóval kötött társulási megállapodás módosításáról, valamint az ahhoz csatolt 1., 2. és 3. jegyzőkönyvnek és azok mellékleteinek felváltásáról szóló, az Európai Unió és a Marokkói Királyság között levélváltás formájában létrejött megállapodás megkötéséről szóló, 2012. március 8-i 2012/497/EU tanácsi határozattal (HL L 241., 2. o., a továbbiakban: megtámadott határozat) az Európai Unió Tanácsa az Európai Unió nevében jóváhagyta a kölcsönös liberalizációs intézkedésekről, továbbá a Marokkóval kötött társulási megállapodás módosításáról, valamint az ahhoz csatolt 1., 2. és 3. jegyzőkönyvnek és azok mellékleteinek felváltásáról szóló, az Európai Unió és a Marokkói Királyság között levélváltás formájában létrejött megállapodást.

21 A megállapodásnak a megtámadott határozat által jóváhagyott szövege, amelyet az *Európai Unió Hivatalos Lapjában* közzétettek, eltörli a Marokkóval kötött társulási megállapodás 10. cikkét, amely az áruk szabad mozgásával kapcsolatos II. címéhez tartozik, és módosítja az ehhez a címhez tartozó 7., 15., 17. és 18. cikket, valamint a szintén e címhez tartozó II. fejezet címét. Ezenkívül a megtámadott határozat által jóváhagyott megállapodás felváltja a Marokkóval kötött társulási megállapodás 1–3. jegyzőkönyvének szövegét.

Az eljárás és a felek kérelmei

22 A felperes a Törvényszék Hivatalához 2012. november 19-én benyújtott keresetlevelével előterjesztette a jelen keresetet. A hiánypótlási felhívásra válaszul a felperes 2013. január 2-án és 31-én többek között benyújtotta az arra vonatkozó bizonyítékot, hogy az ügyvédjének adott meghatalmazást a Front Polisario nevében eljárásra jogosult személy állította ki, illetve a Front polisario szabályozó okiratát.

23 Az ellenkérelem Tanács általi, 2013. április 16-i benyújtását követően a Törvényszék pervezető intézkedések keretében a felperest bizonyos kérdések megválaszolására hívta fel. Ebben az összefüggésben a Törvényszék különösen arra hívta fel a felperest, hogy mutasson be bizonyítékokat annak alátámasztására, hogy jogi személynek minősül-e valamely nemzetközileg elismert állam joga alapján. Ezenkívül a felperest felhívták arra, hogy terjessze elő az észrevételeit a Tanácsnak az ellenkérelmében kifejtett azon érvelésével kapcsolatban, amely szerint a keresetet mint elfogadhatatlant el kell utasítani.

24 A felperes a Törvényszék kérdéseire a Törvényszék Hivatalához 2013. szeptember 26-án benyújtott beadványában válaszolt.

25 A Törvényszék nyolcadik tanácsának elnöke 2013. november 6-i végzésével megengedte az Európai Bizottság számára, hogy beavatkozzon a Tanács kérelmeinek támogatása végett. Az Európai Bizottság a beavatkozási beadványát 2013. december 17-én nyújtotta be. A Tanács és a felperes 2014. január 24-én, illetve február 20-án nyújtotta be az e beadványra vonatkozó észrevételeit.

26 A Törvényszék (nyolcadik tanács) az előadó bíró javaslatára úgy határozott, hogy megnyitja az eljárás szóbeli szakaszát. Pervezető intézkedések útján a Tanácsot és a Bizottságot egy kérdés megválaszolására hívta fel. Ez utóbbiak az előírt határidőben válaszoltak.

27 A Törvényszék Hivatalához 2015. június 2-án benyújtott iratban a felperes kérte, hogy az iratokhoz csatolhasson három, korábban be nem mutatott iratot, amelyet relevánsnak tartott a jogvita megoldása szempontjából. A Törvényszék nyolcadik tanácsának elnöke a 2015. június 12-i határozatával úgy döntött, hogy ezt a kérelmet a hozzá mellékletként csatolt iratokkal együtt az ügy iratanyagához csatolja.

28 Az alperes és a beavatkozó fél a tárgyaláson előadták a szóban forgó iratokra vonatkozó észrevételeiket. Ebben az összefüggésben a Tanács arra hivatkozott, hogy ezeket az iratokat későn nyújtották be, illetve hogy azok semmilyen új elemet nem szolgáltatnak a vitához. A Bizottság a maga részéről fenntartásait fejezte ki azoknak a jogvita megoldása szempontjából betöltött jelentőségével kapcsolatban.

29 A felperes a megtámadott határozat, „következésképpen pedig az azt alkalmazó valamennyi jogi aktus” megsemmisítését kéri.

30 Ugyanakkor a tárgyaláson a felperes képviselője megjegyezte, hogy „az azt alkalmazó valamennyi jogi aktusra” történő hivatkozás elíráson alapul, és a felperes kérelmeit úgy kell értelmezni, hogy csak a megtámadott határozat megsemmisítését kéri. E nyilatkozatot felvették a tárgyalási jegyzőkönyvbe.

31 Egyébiránt a Bizottság beavatkozási beadványára vonatkozó észrevételeiben a felperes többek között azt kérte, hogy a Törvényszék a Tanácsot és a Bizottságot kötelezze a költségek viselésére.

32 A Tanács azt kéri, hogy a Törvényszék:

– a keresetet mint elfogadhatatlant utasítsa el;

– ha a Törvényszék a keresetet elfogadhatónak tekinti, a keresetet mint megalapozatlant utasítsa el;

– a felperest kötelezze a költségek viselésére.

33 A Bizottság támogatja a Tanács kérelmeit, amelyek a keresetnek elfogadhatatlanság vagy ennek hiányában megalapozatlanság miatt való elutasítására irányulnak, és ezenkívül azt kéri, hogy a Törvényszék a felperest kötelezze a költségek viselésére.

Az elfogadhatóságról

A Front Polisario perbeli jogképességéről

34 Az EUMSZ 263. cikk negyedik bekezdése értelmében bármely természetes vagy jogi személy az első és második bekezdésben említett feltételek mellett eljárást indíthat a neki címzett vagy az őt közvetlenül és személyében érintő jogi aktusok ellen, továbbá az őt közvetlenül érintő olyan rendeleti jellegű jogi aktusok ellen, amelyek nem vonnak maguk után végrehajtási intézkedéseket.

35 A Törvényszék 1991. május 2-i eljárási szabályzata 44. cikkének 5. §-a, amely a kereset benyújtásának időpontjában alkalmazandó volt, a következőket írta elő:

„A magánjog hatálya alá tartozó jogi személyek által benyújtott keresetlevélhez a következőket kell csatolni:

a) az említett jogi személyt létesítő vagy szabályozó okirat, illetve a cégjegyzékből vagy az egyesületek nyilvántartásából származó újabb keletű kivonat, illetve a jogi személy jog szerinti létezésének bármely más bizonyítéka;

b) bizonyíték arról, hogy a jogi személy ügyvédje számára adott meghatalmazás erre felhatalmazott személy által, szabályszerűen lett kiállítva.”

36 Ezenkívül az 1991. május 2-i eljárási szabályzat 44. cikkének 6. §-a értelmében abban az esetben, ha a keresetlevél nem felel meg az e cikk 3–5. §-ában meghatározott követelményeknek, a hivatalvezető a hiánypótlásra vagy az e §-okban említett iratok benyújtására észszerű határidőt állapít meg a felperes számára.

37 A keresetben a felperes rámutat arra, hogy ő „egy olyan nemzetközi jogalany, amely a nemzetközi jogban a nemzeti felszabadítási mozgalmak számára elismert nemzetközi jogi személyiséggel rendelkezik”. Ezenkívül – számos olyan szöveg alapján, amelyeket a keresetlevélhez csatolt – arra hivatkozik, hogy „az ENSZ, az Európai Unió és a Marokkó[i Királyság] fórumai […] Szahara népének képviselőjeként ismerték el a tárgyalásokon”. Hozzáteszi, hogy a Biztonsági Tanács és az ENSZ Közgyűlése egyaránt elismerték azon békemegállapodás érvényességét, amelyet Mauritániával kötött 1979. augusztusban (lásd a fenti 13. pontot). Végül arra hivatkozik, hogy az Európai Parlament két határozatban őt és a Marokkói Királyságot arra hívta fel, hogy teljes mértékben működjenek együtt a Vöröskereszt Nemzetközi Bizottságával és az ENSZ-szel.

38 A felperes a keresetéhez nem csatolt az 1991. május 2-i eljárási szabályzat 44. cikkének 5. §-ában előírtakhoz hasonló dokumentumokat. A hiánypótlásra nyitva álló határidőnek a hivatalvezető által történő megállapítását követően a szabályozó okiratából származó kivonatokat, az ügyvédje részére az ebben a tekintetben az említett szabályozó okirat által feljogosított személy, nevezetesen a főtitkára által kiállított meghatalmazást, valamint az ez utóbbi megválasztására vonatkozó bizonyítékot mutatott be. Ugyanakkor nem mutatott be további dokumentumokat annak bizonyítása érdekében, hogy jogi személyiséggel rendelkezik.

39 Ilyen körülmények között hozta meg a Törvényszék a fenti 23. pontban említett pervezető intézkedést.

40 A Törvényszék kérdéseire adott válaszában a felperes a következőket jelentette ki:

„A Front Polisario nem rendelkezik jogi személyiséggel egyik nemzetközileg elismert vagy el nem ismert állam joga szerint sem. Ahogyan egy külföldi állam vagy maga az Európai Unió, úgy a Front Polisario sem alapíthatja jogi létét valamely állam belső jogára.”

41 Ezenkívül azt állította, hogy „nemzetközi jogalany”, és hozzátette:

„[A] Front Polisario semmilyen módon nem tudja bizonyítani a valamely nemzetközileg elismert állam belső joga alapján történő létrehozását. A szaharai nép szuverenitásának megtestesítője, létezését nem teszi függővé a volt gyarmati hatalom, a Spanyol Királyság jogrendjétől, amely egyik nemzetközi kötelezettségének sem tesz eleget negyven éve, és még kevésbé a megszálló hatalomtól, Marokkótól, amely a jogrendjét fegyveres erők jogtalan alkalmazásával tartja fenn […]”.

42 A Tanács arra hivatkozik, hogy a felperes „nem bizonyította, hogy jogképessége a jelen kereset benyújtása tekintetében fennáll”. Véleménye szerint úgy tűnik, hogy a felperes egy tekintet alá veszi a nyugat-szaharai nép képviselőjének minőségét a nemzetközi jog szerinti teljes jogképesség fennállásával, amely utóbbi a szuverén államok sajátja. A Tanács vitatja, hogy ezt a két fogalmat egy tekintet alá lehet venni, illetve hogy a felperes egy állammal egy tekintet alá vehető.

43 A Tanács hozzáteszi, hogy még ha feltételezzük is, hogy a felperest nemzeti felszabadítási mozgalomként ismerték el, és ennélfogva jogi személyiséggel rendelkezik, ez nem jelent automatikusan perképességet az uniós bíróságok előtt. A Tanács szerint a felperesnek az ENSZ által Nyugat-Szahara népe képviselőjeként történő elismerése a felperes számára legfeljebb a Nyugat-Szahara jogállásával kapcsolatos, az ENSZ által vezetett tárgyalásokon való részvételre, illetve az arra való képességet biztosítja, hogy a felperes a Marokkói Királysággal együtt annak közvetítője legyen ebből a célból.

Ugyanakkor ez az elismerés nem biztosít számára kereshetőségi jogot (*locus standi*) azon bíróságok előtt, amelyek az ENSZ keretein kívül működnek, és amelyeknek nem feladatuk a közte és a Marokkói Királyság közötti nemzetközi jogvita megoldása.

44 A Bizottság kijelenti, hogy nem vitatja „a Nyugat-Szahara népének azon képviselői minőségét, amellyel a Front Polisario rendelkezik, és amelyet számára az ENSZ Közgyűlése elismert”.

45 Ugyanakkor hozzáteszi, hogy:

„[A] Front Polisario jogi személyisége kétséges. Nyugat-Szahara népének képviselőjeként legfeljebb funkcionális és átmeneti jogi személyiséggel rendelkezhet.”

46 A felek érvei tekintetében mindenekelőtt pontosítani kell, hogy a jelen ügyben nem annak meghatározásáról van szó, hogy a Front Polisariót lehet-e „nemzeti felszabadítási mozgalomnak” minősíteni, és arról sem, hogy egy ilyen minősítés – feltételezve a helytállóságát – elegendő-e a jogi személyiséggel történő felruházásához. A kérdés, amiben a Törvényszéknek döntenie kell, az, hogy a Front Polisario rendelkezik-e előtte perképességgel ahhoz, hogy az EUMSZ 263. cikk negyedik bekezdése alapján a megtámadott határozat megsemmisítését kérje.

47 Végül rá kell mutatni arra, hogy az EUMSZ 263. cikk negyedik bekezdésének szövegéből az következik, hogy csak a természetes személyek és a jogi személyiséggel rendelkező jogalanyok nyújthatnak be megsemmisítés iránti keresetet e rendelkezés alapján. Így az 1984. november 27-i Bensider és társai kontra Bizottság ítéletében (50/84, EBHT, EU:C:1984:365, 9. pont) az Európai Unió Bírósága egy keresetet mint elfogadhatatlant elutasított amiatt, mert azt egy olyan kereskedelmi társaság nyújtotta be, amely e kereset benyújtásának időpontjában még nem rendelkezett jogi személyiséggel.

48 Ugyanakkor az 1982. október 28-i Groupement des Agences de voyages kontra Bizottság ítéletében (135/81, EBHT, EU:C:1982:371, 10. pont) a Bíróság rámutatott arra, hogy a „jogi személynek” az EUMSZ 263. cikk negyedik bekezdésében szereplő fogalma nem szükségképpen azonos a tagállamok különböző jogrendjeire jellemző fogalmakkal. Így az ezen ítélet alapjául szolgáló ügyben a Bíróság elfogadhatónak minősített „egy ajánlattételi felhívásnak való együttes megfelelés érdekében létrejött, tíz utazási irodából álló alkalmi szövetség” által a Bizottság azon határozata ellen benyújtott keresetet, amellyel a Bizottság kizárta az ezen ajánlattételi felhívás miatt létrejött szövetséget. A Bíróság ebben a tekintetben rámutatott arra, hogy a Bizottság elfogadhatónak minősítette a szóban forgó szövetség által benyújtott ajánlatot, és azt az összes ajánlattevő összehasonlító vizsgálatát követően utasította el. Következésképpen a Bíróság szerint a Bizottság nem vitathatta egy olyan jogalany perbeli jogképességét, amelynek az ajánlattételi eljárásban való részvételét elismerte, és amellyel szemben elutasító határozatot fogadott el az összes ajánlattevő összehasonlító vizsgálatát követően (a fent hivatkozott Groupement des Agences de voyages kontra Bizottság ítélet, EU:C:1982:371, 9–12. pont).

49 Hasonlóképpen, az Union syndicale – Service public européen és társai kontra Tanács ítéletében (175/73, EBHT, EU:C:1974:95, 9–17. pont) és a Syndicat général du personnel des organismes européens kontra Bizottság ítéletében (18/74, EBHT, EU:C:1974:96, 5–13. pont) a Bíróság számos elemet sorolt fel – nevezetesen először azt, hogy az uniós tisztviselőket megilleti az egyesülési jog, és többek között tagjai lehetnek szakszervezeteknek és szakmai szervezeteknek, másodszor azt, hogy ebben a két ügyben a felperesek az uniós intézmények jelentős számú tisztviselőjét és alkalmazottját magukban foglaló szakszervezetek voltak, harmadszor azt, hogy a létesítő vagy szabályozó okiratuk és belső felépítésük olyan jellegű volt, hogy biztosította számukra az ahhoz szükséges önállóságot, hogy a jogviszonyokban felelős jogalanyként eljárjanak, és negyedszer azt, hogy a Bizottság azokat közvetítőként ismerte el a tárgyalások során – azon következtetés levonásához, hogy nem tagadható meg tőlük az uniós bíróságok előtti perképesség, amikor az EUMSZ 263. cikk negyedik bekezdésében foglalt feltételek szerint megsemmisítés iránti keresetet nyújtanak be.

50 Végül emlékeztetni kell arra is, hogy a 2007. január 18-i PKK és KNK kontra Tanács ítéletében (C-229/05 P, EBHT, EU:C:2007:32, 109–112. pont) a Bíróság elfogadhatónak minősített egy a terrorizmus elleni küzdelem keretében korlátozó intézkedések tárgyát képező szervezet által benyújtott megsemmisítés iránti keresetet anélkül, hogy választ keresett volna arra, hogy ez a szervezet rendelkezett-e jogi személyiséggel. Emlékeztetve arra az ítélkezési gyakorlatra, amely szerint az Unió jogi unió, a Bíróság rámutatott arra, hogy ha az uniós jogalkotó úgy vélte, hogy a szóban forgó szervezet kellő mértékben fennállt ahhoz, hogy korlátozó intézkedések tárgyát képezze, a koherencia és az igazságosság annak elismerésére kötelez, hogy ez a szervezet jogosult vitatni ezt a határozatot. Minden egyéb következtetés azt eredményezné, hogy anélkül lehetne felvenni valamely szervezetet a szóban forgó listára, hogy e felvétel ellen keresetet lehetne előterjeszteni.

51 Ugyanakkor bár a fent hivatkozott ítélkezési gyakorlat tanúsítja, hogy az uniós bíróságok elismerhetik egy olyan szervezet előttük való perbeli jogképességét, amely nem rendelkezik ahhoz hasonló jogképességgel, mint amilyet valamely tagállam vagy harmadik állam joga biztosít, azaz amely e jog szerint nem rendelkezik jogi személyiséggel, rá kell mutatni arra, hogy az 1963. november 14-i Lassalle kontra Parlament végzésében (15/63, EBHT, EU:C:1963:47, 97. és 100. pont) a Bíróság megállapította, hogy az uniós bíróságok előtti perbeli jogképesség alapelemeihez tartozik többek között az önállóság és a felelősség – még ha azok korlátozottak is –, és elutasította a Parlament Személyzeti Bizottsága által benyújtott beavatkozási kérelmet, amely álláspontja szerint nem felelt meg ezeknek a feltételeknek. Ez a megállapítás tükröződik a fenti 49. pontban hivatkozott ítélkezési gyakorlatban is, mivel magyarázatot ad a Bíróság azon megállapítására, hogy a szóban forgó ügyekben keresetet benyújtó szakszervezetek létesítő vagy szabályozó okirata és belső felépítése biztosítja számukra az ahhoz szükséges önállóságot, hogy a jogviszonyokban felelős szervezetként eljárjanak.

52 Ezen ítélkezési gyakorlatra tekintettel azt a következtetést kell levonni, hogy bizonyos különleges esetekben egy olyan szervezet, amely nem rendelkezik jogi személyiséggel valamely tagállam vagy harmadik állam joga szerint, mindazonáltal az EUMSZ 263. cikk negyedik bekezdése szerinti „jogi személynek” tekinthető, és el lehet ismerni, hogy megsemmisítés iránti keresetet nyújthat be e rendelkezés alapján (lásd ebben az értelemben: Groupement des Agences de voyages kontra Bizottság ítélet, fenti 48. pont, EU:C:1982:371, 9–12. pont, és PKK és KNK kontra Tanács ítélet, fenti 50. pont, EU:C:2007:32, 109–112. pont). Ez a helyzet többek között akkor, ha az Unió és intézményei az aktusaikban és cselekedeteik során a szóban forgó szervezetet önálló jogalanyként kezelik, amely saját jogokkal rendelkezhet, illetve amelyre kötelezettségek és korlátozások vonatkozhatnak.

53 Ez ugyanakkor azt feltételezi, hogy a szóban forgó szervezet olyan létesítő vagy szabályozó okirattal és belső szerkezettel rendelkezik, amely biztosítja számára az ahhoz szükséges autonómiát, hogy a jogviszonyokban felelős jogalanyként eljárjon (ebben az értelemben lásd: Lassalle kontra Parlament ítélet, fenti 51. pont, EU:C:1963:47, 100. pont; Union syndicale – Service public européen és társai kontra Tanács ítélet, fenti 49. pont, EU:C:1974:95, 9–17. pont; Syndicat général du personnel des organismes européens kontra Bizottság ítélet, fenti 49. pont, EU:C:1974:96, 5–13. pont).

54 A jelen ügyben meg kell állapítani, hogy a fenti 53. pontban említett feltételek a Front Polisario esetében teljesülnek. Ez utóbbinak ugyanis saját szabályozó okirata – amelynek másolatát bemutatta –, valamint állandó belső szerkezete van, többek között főtitkárral rendelkezik, amely a tanácsának felhatalmazást adott a jelen kereset benyújtására. Nyilvánvaló, hogy ez a szerkezet lehetővé teszi a számára, hogy a jogviszonyokban felelős jogalanyként eljárjon, és ez annál inkább így van – mint azt az általa hivatkozott különféle dokumentumok is alátámasztják –, mivel az ENSZ égisze alatt zajlott tárgyalásokon részt vett, és még egy békemegállapodást is aláírt egy nemzetközileg elismert állammal, nevezetesen a Mauritániai Iszlám Köztársasággal.

55 A fenti 52. pontban említett megállapításokat illetően kétségkívül igaz, hogy a Front Polisario nem volt az Uniónak vagy az intézményeinek a fenti 48. pontban hivatkozott Groupement des Agences de voyages kontra Bizottság ítélet (EU:C:1982:371), illetve a fenti 50. pontban hivatkozott PKK és KNK

kontra Tanács ítélet (EU:C:2007:32) alapját képező ügyekben szóban forgókhoz hasonló jellegű jogi aktusainak tárgya. A Parlament általa hivatkozott két határozata (lásd a fenti 37. pontot) más jellegű, legalábbis rá nézve nem váltanak ki kötelező joghatásokat.

56 Az is kétségtelen, hogy – ahogyan az a fenti 1–16. pontban foglalt információkból kitűnik – Nyugat-Szahara egy olyan terület, amelynek nemzetközi jogállása jelenleg nincs meghatározva. A Marokkói Királyság és a felperes azt egyaránt magának követeli, és az ENSZ régóta e vita békés megoldásán munkálkodik. Ahogyan az a Tanács és a Bizottság beadványából kitűnik, az Unió és a tagállamok egyaránt tartózkodnak az e vitába történő mindennemű beavatkozástól és részvételtől, és adott esetben elfogadnak minden olyan megoldást, amely a nemzetközi jognak megfelelően, az ENSZ égisze alatt jön létre. Ebben a tekintetben a Bizottság hozzáteszi, hogy támogatja az ENSZ főtitkárának egy olyan, igazságos, tartós és kölcsönösen elfogadható politikai megoldásra irányuló erőfeszítéseit, amelyek lehetővé teszik a nyugat-szaharai nép önrendelkezésének megvalósítását. Ezt követően rámutat arra, hogy „[a]ddig Nyugat-Szahara a Marokkói Királyság *de facto* igazgatása alatt álló nem autonóm terület marad”.

57 Így először meg kell állapítani, hogy a felperes részes fél az ezen nem autonóm terület sorsát érintő vitában és e vitában részes félként név szerint meg van említve a kapcsolódó szövegekben, ideértve a Parlament fenti 37. pontban hivatkozott határozatait is.

58 Másodszor azt is meg kell állapítani, hogy jelenleg lehetetlen, hogy a Front Polisario formálisan a nyugat-szaharai jog szerinti jogi személy legyen, mivel ez a jog még nem létezik. Bár kétségtelen, hogy – ahogyan arra a Bizottság hivatkozik – a Marokkói Királyság *de facto* igazgatja gyakorlatilag a nyugat-szaharai terület egészét, egy olyan helyzetről van szó, amelyet a Front Polisario kifogásol, és amely éppen a közte és a Marokkói Királyság között fennálló vita alapját képezi, amely vitát az ENSZ próbál megoldani. Kétségtelenül lehetséges, hogy a Front Polisario valamely harmadik állam joga szerinti jogi személlyé váljon, azonban nem írható elő számára, hogy ezt megtegye.

59 Végül, harmadszor emlékeztetni kell arra, hogy a Tanács és a Bizottság elismerik, hogy Nyugat-Szahara nemzetközi jogállására és jogi helyzetére a fenti 58. pontban említett sajátosságok jellemzőek, és álláspontjuk szerint e terület végleges jogállását, és ennélfogva az arra alkalmazandó jogot az ENSZ égisze alatt zajló békefolyamat keretében kell meghatározni. Márpedig éppen az ENSZ az, amely a Front Polisariót e folyamat lényeges résztvevőjének tekinti.

60 Ezen rendkívüli körülményeket figyelembe véve meg kell állapítani, hogy a Front Polisariót az EUMSZ 263. cikk negyedik bekezdése szerinti „jogi személynek” kell tekinteni, illetve hogy a Front Polisario megsemmisítés iránti keresetet nyújthat be az uniós bíróság előtt annak ellenére, hogy nem rendelkezik valamely tagállam vagy harmadik állam joga szerinti jogi személyiséggel. Ugyanis, amint az fentebb megállapítást nyert, csak a nyugat-szaharai jog alapján rendelkezhetne jogi személyiséggel, ezen államot azonban az Unió és a tagállamai jelenleg nem ismerik el, és az nem rendelkezik saját jogrendszerrel.

A Front Polisariónak a megtámadott határozat általi közvetlen és személyében való érintettségéről

61 A felperes arra hivatkozik, hogy a megtámadott határozat őt személyében érinti „a rá sajátosan jellemző jogi minősége miatt, mivel a [s]zaharai [n]épnek az ENSZ és az Unió által ekként elismert törvényes képviselője”. Hozzáteszi, hogy a Nyugat-Szahara területén élő „nép képviseletére kizárólag ő jogosult”.

62 Hozzáteszi, hogy a megtámadott határozat „közvetlen hatást gyakorol a szaharai nép jogi helyzetére, mivel a tagállamok számára semmilyen mérlegelési lehetőséget nem hagy [az abban foglalt megállapodás] alkalmazását illetően”. A felperes szerint e megállapodás alkalmazása nem követeli meg a tagállamoktól, hogy végrehajtó intézkedéseket fogadjanak el, és bármelyik tagállam, a Marokkói Királyság, illetve bármely vállalkozás hivatkozhat a megtámadott határozat közvetlen hatályára.

63 A Bizottság által támogatott Tanács vitatja, hogy a megtámadott határozat a felperest közvetlenül és személyében érinti.

64 A közvetlen érintettséget illetően a Tanács arra hivatkozik, hogy nehezen érthető, hogy a megtámadott határozat, amely az Unió és a Marokkói Királyság közötti nemzetközi szerződés megkötésére vonatkozik, miként lehet közvetlen hatással a felperes jogi helyzetére. Álláspontja szerint ez a határozat jellegénél fogva nem fejthet ki joghatásokat harmadik személyekkel szemben, mivel az az Unió nevében csak kifejezi egy nemzetközi szerződés jóváhagyását. A határozat joghatásokat csak az Unióval és annak intézményeivel szemben fejthet ki, harmadik személyekkel szemben nem.

65 A felperes személyében való érintettségével kapcsolatban a Tanács arra hivatkozik, hogy a megtámadott határozat célja egy megállapodás megkötése a Marokkói Királyság és az Unió között, és az személyében csak e két jogalanyt érinti.

66 A Tanács hozzáteszi, hogy a felperes és a Marokkói Királyság közötti vita fennállása nem kapcsolódik a megtámadott határozathoz, azt az annak alapján megkötött megállapodás sem érinti semmilyen módon.

67 Emlékeztetni kell arra, hogy az EUMSZ 263. cikk negyedik bekezdése két olyan esetet szabályoz, amelyben kereshetőségi jog illeti meg a természetes vagy jogi személyeket annak érdekében, hogy eljárást indítsanak olyan jogi aktusok ellen, amelyeknek nem címzettjei. Egyrészt, ilyen eljárások csak azzal a feltétellel indíthatók, hogy e jogi aktusok őket közvetlenül és személyükben érintik. Másrészt az ilyen személyek eljárást indíthatnak olyan végrehajtási intézkedéseket nem tartalmazó rendeleti jellegű jogi aktusokkal szemben, amelyek őket közvetlenül érintik (2013. december 19-i Telefónica kontra Bizottság ítélet, C-274/12 P, EBHT, EU:C:2013:852, 19. pont, és 2014. február 27-i Stichting Woonlinie és társai kontra Bizottság ítélet, C-133/12 P, EBHT, EU:C:2014:105, 31. pont).

68 Az ítélkezési gyakorlat szerint a „rendeleti jellegű jogi aktusok” EUMSZ 263. cikk negyedik bekezdése szerinti fogalmát akként kell értelmezni, hogy az valamennyi általános hatályú aktusra vonatkozik, a jogalkotási aktusok kivételével (2013. október 3-i Inuit Tapiriit Kanatami és társai kontra Parlament és Tanács ítélet, C-583/11 P, EBHT, EU:C:2013:625, 60. és 61. pont).

69 A jogalkotási aktus és a rendeleti jellegű jogi aktus közötti különbség az EUM-Szerződés értelmében azon a szemponton alapul, hogy elfogadásához jogalkotási eljárás vezetett-e, vagy sem (2011. szeptember 6-i Inuit Tapiriit Kanatami és társai kontra Parlament és Tanács végzés, T-18/10, EBHT, EU:T:2011:419, 65. pont).

70 Ebben a tekintetben emlékeztetni kell arra, hogy az EUMSZ 289. cikk (3) bekezdése értelmében a jogalkotási eljárás keretében elfogadott jogi aktusok jogalkotási aktusoknak minősülnek. Különbséget kell tenni a rendes jogalkotási eljárás – amelyet, ahogyan arra az EUMSZ 289. cikk (1) bekezdésének második mondata emlékeztet, az EUMSZ 294. cikk határoz meg – és a különleges jogalkotási eljárások között. Ebben a tekintetben az EUMSZ 289. cikk (2) bekezdése kimondja, hogy a Szerződések által külön meghatározott esetekben többek között határozatoknak a Parlament közreműködésével a Tanács által történő elfogadása különleges jogalkotási eljárásnak minősül.

71 A jelen ügyben, ahogyan az a megtámadott határozat preambulumából kiderül, a megtámadott határozatot az EUMSZ 218. cikk (6) bekezdésének a) pontjában meghatározott eljárás szerint fogadták el, amely előírja, hogy a Tanács a főtárgyaló – jelen esetben a Bizottság – javaslata alapján a megállapodás megkötéséről határozatot fogad el a Parlament egyetértését követően. Ez az eljárás megfelel az EUMSZ 289. cikk (2) bekezdésében meghatározott feltételeknek, és ezért különleges jogalkotási eljárásnak minősül.

72 Ebből az következik, hogy a megtámadott határozat jogalkotási aktus, és ennélfogva nem minősül rendeleti jellegű jogi aktusnak. A fenti 67. pontban említett két eset közül tehát az első a releváns a jelen ügyben. Ennélfogva, figyelembe véve azt, hogy a felperes a megtámadott határozatnak nem címzettje, annak érdekében, hogy a jelen kereset elfogadható legyen, bizonyítani kell, hogy ez a határozat őt közvetlenül és személyében érinti.

73 E kérdés megvizsgálása érdekében meg kell határozni, hogy az a megállapodás, amelynek megkötését a megtámadott határozat jóváhagyta, alkalmazandó-e Nyugat-Szahara területére, vagy sem, mivel a felperest – amiatt, hogy a szóban forgó terület sorsának rendezésére irányuló folyamatban érintett fél (lásd a fenti 57. pontot), illetve hogy állítása szerint a szaharai nép törvényes képviselője (lásd a fenti 61. pontot) – a megtámadott jogi aktus közvetlenül és személyében érintheti.

74 Ebben a tekintetben a Tanács és a Bizottság arra hivatkoznak, hogy a Marokkóval kötött társulási megállapodás, a 94. cikke értelmében, a Marokkói Királyság területére alkalmazandó. A Tanács szerint mivel ez a cikk nem határozza meg a Marokkói Királyság területét, a Marokkóval kötött társulási megállapodás nem érinti Nyugat-Szahara jogállását, és nem jelenti a Marokkói Királyság által e területtel kapcsolatban követelt jogok semmilyen formális elismerését. A megtámadott határozat, illetve az általa jóváhagyott megállapodás egyik rendelkezése sem írja elő, hogy ez utóbbi alkalmazási területe Nyugat-Szaharára is kiterjed.

75 A Bizottság ebben a tekintetben emlékeztet az ENSZ Közgyűlésének 1970. október 24-i 2625 (XXV) számú határozata által jóváhagyott, az ENSZ Alapokmányával összhangban az államok közötti baráti kapcsolatok és együttműködés nemzetközi jogi alapelveiről szóló nyilatkozat szövegére, amely szerint „[e]gy gyarmat területének vagy egyéb, nem autonóm területnek a jogállása az [ENSZ Alapokmánya] értelmében elkülönül az azt igazgató állam területének jogállásától” [nem hivatalos fordítás], és amely szerint „ez az [említett] Alapokmány szerinti elkülönült jogállás olyan hosszú ideje áll fenn, hogy a gyarmat vagy a nem autonóm terület népe nem gyakorolja az önrendelkezéshez való jogát az [ENSZ] Alapokmányának és különösen ezen Alapokmány céljainak és elveinek megfelelően” [nem hivatalos fordítás]. Ebből a Bizottság szerint az következik, hogy egy nem autonóm terület a felette álló adminisztratív hatalomnak nem részese, hanem külön jogállással rendelkezik a nemzetközi jog szempontjából. A valamely nem autonóm terület feletti adminisztratív hatalom által kötött nemzetközi megállapodások nem alkalmazandóak erre a területre, kivéve, ha az alkalmazást erre a területre kifejezetten kiterjesztik. A Bizottság így arra hivatkozik, hogy a jelen ügyben ilyen kifejezett kiterjesztés hiányában a Marokkóval kötött társulási megállapodás csak a Marokkói Királyságból származó termékekre alkalmazandó, amely állam a nemzetközi jogban nem foglalja magában Nyugat-Szaharát.

76 A Front Polisario azt válaszolja, hogy a Marokkói Királyság Nyugat-Szaharát nem igazgatja az ENSZ Alapokmányának 73. cikke értelmében, hanem katonai megszállás alatt tartja. Az ENSZ szemszögéből a Spanyol Királyság gyakorolja továbbra is az adminisztratív hatalmat Nyugat-Szahara felett. A Marokkói Királyság megszálló hatalomnak minősül a nemzetközi humanitárius jog értelmében.

77 A Front Polisario hozzáteszi, hogy a Marokkói Királyság alkalmazza Nyugat-Szaharára az Unióval kötött megállapodásokat, ideértve a Marokkóval kötött társulási megállapodást is. Ez közismert tény a Tanács és a Bizottság számára egyaránt. A Front Polisario több elemre is hivatkozik ezen állítás alátámasztására.

78 Először az Unió külügyi és biztonságpolitikai főképviselőjének, a Bizottság alelnökének, Catherine Ashtonnak a Bizottság nevében a parlamenti képviselők által feltett írásbeli kérdésekre adott E-001004/11., P-001023/11. és E-002315/11. számú (HL 2011. C 286 E., 1. o.) egyesített válaszára hivatkozik.

79 Másodszor arra hivatkozik, hogy – ahogyan azt a Bizottság „Egészségügyi és Élelmiszerbiztonsági” főigazgatóságának (DG) internetes honlapján elérhető számos dokumentum megjegyzi – a társulási megállapodás Marokkóval történő megkötését követően az Élelmiszerügyi és Állategészségügyi Hivatal

– amely ehhez a főigazgatósághoz tartozik – számos látogatást tett Nyugat-Szaharában, hogy ellenőrizze az Unió által megalkotott egészségügyi szabályoknak a marokkói hatóságok általi tiszteletben tartását.

80 Harmadszor arra hivatkozik, hogy a Marokkóval kötött társulási megállapodás alapján jóváhagyott marokkói exportőrök listája, amelyet a Bizottság internetes honlapján tettek közzé, összesen 140 vállalkozást tartalmaz, amelyek székhelye Nyugat-Szaharában van.

81 A Tanács – miután pervezető intézkedés keretében felhívták arra, hogy terjessze elő a Front Polisario fent említett állításaira vonatkozó észrevételeit – arra hivatkozott, hogy teljes mértékben támogatja az ENSZ arra irányuló erőfeszítéseit, hogy stabil és tartós megoldást találjon a nyugat-szaharai kérdésre, illetve hogy egyik uniós intézmény sem ismert el soha – sem ténylegesen, sem jogilag – semmilyen marokkói fennhatóságot a nyugat-szaharai területen.

82 Ugyanakkor a Tanács szerint az uniós intézmények nem hagyhatják figyelmen kívül a valós tényeket, azaz azt, hogy a Marokkói Királyság gyakorolja *de facto* az adminisztratív hatalmat Nyugat-Szahara felett. Nyugat-Szahara területét illetően tehát ez azt jelenti, hogy az Uniónak a marokkói hatóságokat kell megszólítania, amelyek az egyedüli olyan hatóságok, amelyek érvényt tudnak szerezni a megállapodás rendelkezéseinek ezen a területen, a szaharai nép érdekeinek és jogainak tiszteletben tartása mellett. Ez nem vezet a Marokkói Királyság nyugat-szaharai terület feletti bármiféle szuverenitásának sem jogi értelemben vett, sem pedig tényleges elismeréséhez.

83 A Bizottság a maga részéről ugyanebben az összefüggésben többek között megjegyezte, hogy a parlamenti képviselők által feltett írásbeli kérdésekre adott E-1004/11., P-1023/11. és E-2315/11. számú egyesített válasz azt mutatja, hogy a Nyugat-Szaharából történő kivitelek „ténylegesen” (és nem jogi értelemben) kereskedelmi kedvezményekben részesültek, és emlékeztetett a Marokkói Királyság mint egy nem autonóm terület feletti „tényleges [adminisztratív] hatalom” kötelezettségeire. A Bizottság szerint ez nem jelenti sem a Nyugat-Szahara Marokkói Királyság által történő elcsatolásának, sem pedig az e terület feletti marokkói szuverenitásnak bármiféle elismerését.

84 Ami a fenti 79. pontban említett dokumentumokat illeti, a Bizottság rámutatott arra, hogy Élelmiszerügyi és Állategészségügyi Hivatalának pusztán technikai jellegű jelentéseiről van szó. Hozzátette, hogy ilyen egészségügyi vizsgálatokra az Unióba történő behozatalra szánt minden termék esetében szükség van függetlenül attól, hogy arra vonatkozik-e társulási megállapodás, vagy sem. Ennek hiányában semmilyen termék nem vihető ki az Unióba a szóban forgó területről, ami nem szolgálja a helyi lakosság érdekeit. Az, hogy ezek a jelentések a marokkói hatóságot „illetékes hatóságnak” nevezik, nem tükrözi a Marokkói Királyság mint a Nyugat-Szaharát ténylegesen igazgató hatalom jogállását, és nem foglalja magában szuverenitásának semmiféle elismerését.

85 A Bizottság szerint a Front Polisario – kivéve, ha ki akar zárni minden, Nyugat-Szaharából történő kivitelt – nem állíthatja komolyan, hogy a nyugat-szaharai közegészség területén az Élelmiszerügyi és Állategészségügyi Hivatal számára ő kell, hogy legyen a kizárólagos közvetítő. A Front Polisario semmilyen valódi hatalmat nem gyakorol az érintett területen, és még azt sem tudja ellenőrizni, hogy a kivitelek megfelelnek-e a közegészségügyi szabályoknak.

86 Végül a Bizottság lényegében megerősítette, hogy a fenti 80. pontban említett jóváhagyott exportőrök listáján Nyugat-Szaharában székhellyel rendelkező vállalkozások vannak. Ugyanakkor megjegyezte, hogy „kényelmi szempontok miatt” a szóban forgó lista a Marokkói Királyság által meghatározott régiókra hivatkozott anélkül, hogy ez az elcsatolás bármiféle elismerésének jele lett volna.

87 Emellett a tárgyalás során a Tanács és a Bizottság a Törvényszék egyik kérdésére válaszul egyaránt megjegyezte, hogy a megtámadott határozat tárgyát képező megállapodást *de facto* alkalmazták a nyugat-szaharai területre. E nyilatkozatot felvették a tárgyalási jegyzőkönyvbe.

88 Meg kell jegyezni, hogy a fenti 73. pontban feltett kérdés végeredményben azon megállapodás értelmezését teszi szükségessé, amelynek megkötését a megtámadott határozat jóváhagyta.

89 Ebben a tekintetben mindenekelőtt emlékeztetni kell arra, hogy a Tanács által az EUMSZ 217. és az EUMSZ 218. cikkel összhangban harmadik állammal kötött megállapodás az Unió tekintetében az EUMSZ 267. cikk első bekezdésének b) pontja értelmében az Unió valamely intézménye által hozott jogi aktusnak minősül, továbbá, hogy az ilyen megállapodás rendelkezései – hatálybalépésüktől kezdődően – az Unió jogrendjének szerves részét képezik, végül, hogy e jogrendben az uniós bíróságok hatáskörrel rendelkeznek arra, hogy e megállapodást értelmezzék (lásd ebben az értelemben: 2010. február 25-i Brita-ítélet, C-386/08, EBHT, EU:C:2010:91, 39. pont, valamint az ott hivatkozott ítélkezési gyakorlat).

90 Másfelől a megtámadott határozatban foglalt megállapodás, mivel a nemzetközi közjog két alanya között jött létre, a nemzetközi jog hatálya alá tartozik, közelebbről pedig értelmezését illetően a szerződések nemzetközi jogának hatálya alá (lásd ebben az értelemben: Brita-ítélet, fenti 89. pont, EU:C:2010:91, 39. pont).

91 A szerződések nemzetközi jogát lényegében a szerződések jogáról szóló, 1969. május 23-i Bécsi Egyezmény kodifikálta (az Egyesült Nemzetek Szerződéseinek Tára, 1155. kötet, 331. o., kihirdette: az 1987. évi 12. törvényerejű rendelet) (a továbbiakban: Bécsi Egyezmény).

92 A Bécsi Egyezményben foglalt szabályok alkalmazandók a valamely állam és valamely nemzetközi szervezet közötti megállapodásra – mint amilyen a megtámadott határozatban foglalt megállapodás –, amennyiben e szabályok a nemzetközi szokásjog kifejeződései (lásd ebben az értelemben: Brita-ítélet, fenti 89. pont, EU:C:2010:91, 41. pont). A megtámadott határozatban foglalt megállapodást következésképpen e szabályok alapján kell értelmezni.

93 Másfelől a Bíróság korábban már kimondta, hogy jóllehet a Bécsi Egyezmény nem kötelező sem az Unióra, sem annak valamennyi tagállamára nézve, több rendelkezése is a nemzetközi szokásjog részét képezi, amelyek ilyenként kötik az Unió intézményeit, és az uniós jogrend részét képezik (lásd ebben az értelemben: Brita-ítélet, fenti 89. pont, EU:C:2010:91, 42. pont, valamint az ott hivatkozott ítélkezési gyakorlat).

94 A Bécsi Egyezmény 31. cikke értelmében a szerződést jóhiszeműen, kifejezéseinek szövegösszefüggésükben szokásos értelme szerint, valamint tárgya és célja figyelembevételével kell értelmezni. E tekintetben a szövegösszefüggéssel egyidejűleg figyelembe kell venni a felek közötti kapcsolatokra alkalmazandó valamennyi releváns nemzetközi jogi szabályt is.

95 A fenti 89. pontban hivatkozott Brita-ítéletben (EU:C:2010:91, 44–53. pont) a Bíróság úgy ítélte meg, hogy az Unió és az Izrael Állam közötti, a szövege szerint „Izrael Állam területén” alkalmazandó társulási megállapodást úgy kell értelmezni, hogy az nem alkalmazandó a Ciszjordániából származó termékekre, amely egy Izrael Állam – nemzetközileg elismert – területén kívül elhelyezkedő terület, amely azonban az Izrael Állam által ellenőrzött, izraeli lakosokból álló telepeket foglal magában.

96 Ugyanakkor a Bíróság erre a következtetésre úgy jutott, hogy figyelembe vette egyrészt a nemzetközi jognak a szerződések relatív hatályára vonatkozó elvét, miszerint a szerződések harmadik személyek vonatkozásában sem hátrányokat, sem előnyöket nem keletkeztethetnek („*pacta tertiis nec nocent nec prosunt*”), amely a Bíróság szerint különös kifejeződést nyert a Bécsi Egyezmény 34. cikkében, amely értelmében a szerződés harmadik állam számára – annak beleegyezése nélkül – sem kötelezettségeket, sem jogokat nem hoz létre (Brita-ítélet, fenti 89. pont, EU:C:2010:91, 44. pont), másrészt pedig azt, hogy az Unió társulási megállapodást is kötött a Ciszjordánia és a Gázai övezet Palesztin Nemzeti Hatósága képviseletében eljáró Palesztin Felszabadítási Szervezettel (PFSZ), és ez a megállapodás a megfogalmazása szerint többek között Ciszjordánia területére volt alkalmazandó (Brita-ítélet, fenti 89. pont, EU:C:2010:91, 46. és 47. pont).

97 A jelen ügy körülményei eltérőek, hiszen a jelen ügyben az Unió nem kötött a Nyugat-Szaharából származó termékekről szóló társulási megállapodást sem a Front Polisarióval, sem pedig más állammal vagy más szervezettel.

98 A megállapodást, amelynek megkötését a megtámadott határozat jóváhagyta, tehát a Bécsi Egyezmény 31. cikkének megfelelően kell értelmezni (lásd a fenti 94. pontot).

99 E cikknek megfelelően figyelembe kell venni többek között azt az összefüggést, amelybe a megtámadott határozatban foglalt megállapodáshoz hasonló nemzetközi szerződés illeszkedik. A fenti 77–87. pontban említett elemek összessége ezen összefüggés részét képezi, és azok bizonyítják, hogy az uniós intézmények tudatában voltak annak, hogy a marokkói hatóságok a Marokkóval kötött társulási megállapodás rendelkezéseit Nyugat-Szaharának a Marokkói Királyság által ellenőrzött részére is alkalmazzák, és ezt nem kifogásolták. Ellenkezőleg, a Bizottság bizonyos mértékben együttműködött a marokkói hatóságokkal ezen alkalmazás tekintetében, és elismerte annak eredményeit azzal, hogy a Nyugat-Szaharában székhellyel rendelkező vállalkozásokat felvette a fenti 74. pontban említett listára.

100 Emlékeztetni kell továbbá arra, hogy eltérés van az Unió és a Marokkói Királyság Nyugat-Szahara nemzetközi jogállására vonatkozó elképzelései között. Bár az Unió elképzelését a Tanács és a Bizottság kellőképpen és megfelelően összefoglalta (lásd a fenti 74. és 75. pontot), kétségtelen, hogy a Marokkói Királyság álláspontja teljesen eltérő. A Marokkói Királyság álláspontja szerint Nyugat-Szahara a Marokkói Királyság területének szerves részét képezi.

101 Így a Marokkóval kötött társulási megállapodás 94. cikkében a Marokkói Királyság területére történő hivatkozást a marokkói hatóságok értelmezhették úgy, hogy abba Nyugat-Szahara vagy legalábbis annak a Marokkói Királyság által ellenőrzött legfontosabb része is beletartozik. Annak ellenére, hogy az uniós intézményeknek – ahogyan az megállapítást nyert – tudomásuk volt a Marokkói Királyság ezen álláspontjáról, a Marokkóval kötött tárulási megállapodás nem tartalmazott semmilyen olyan értelmező záradékot vagy egyéb olyan rendelkezést, amely a nyugat-szaharai területet kizárta volna a hatálya alól.

102 Figyelembe kell venni azt is, hogy a megtámadott határozatban foglalt megállapodást tizenkét évvel a Marokkóval kötött tárulási megállapodás jóváhagyását követően kötötték, és így azt, hogy ezt a megállapodást ezen időszak alatt folyamatosan alkalmazták. Ha az uniós intézmények kifogásolni kívánták volna a megtámadott határozat által módosított társulási megállapodás Nyugat-Szahara tekintetében történő alkalmazását, fel tudtak volna lépni annak érdekében, hogy a megállapodás e határozat által jóváhagyott szövegébe egy ezen alkalmazást kizáró záradékot illesszenek. Az, hogy ezt nem tették meg, ebben a tekintetben azt bizonyítja, hogy az uniós intézmények – legalábbis hallgatólagosan – elfogadták a Marokkóval kötött társulási megállapodás és a megtámadott határozat által jóváhagyott megállapodás azon értelmezését, amely szerint ezek a megállapodások Nyugat-Szaharának a Marokkói Királyság által ellenőrzött részére is alkalmazandók.

103 Ilyen körülmények között azt a következtetést kell levonni, hogy az a megállapodás, amelynek megkötését a megtámadott határozat jóváhagyta, a fent meghatározott összefüggésbe illesztve Nyugat-Szahara területére, illetve pontosabban e területnek a Marokkói Királyság által ellenőrzött legnagyobb részére is alkalmazandó.

104 E következtetést figyelembe véve kell értékelni azt, hogy a Front Polisariót a megtámadott határozat közvetlenül és személyében érinti-e.

105 A közvetlen érintettséget illetően az állandó ítélkezési gyakorlatból az következik, hogy azon feltétel, miszerint a kereset tárgyát képező jogi aktusnak „közvetlenül kell érintenie” a természetes vagy jogi személyt, két kritérium együttes fennállását kívánja meg, vagyis egyrészt azt, hogy a kifogásolt intézkedés közvetlenül hatást gyakoroljon az érintett személy jogi helyzetére, és másrészt azt, hogy ne

hagyjon mérlegelési lehetőséget az intézkedés végrehajtásával megbízott címzettek számára, mert az ilyen végrehajtás tisztán automatikus jellegű, és köztes szabályok alkalmazása nélkül, egyedül az uniós szabályozás alapján történik (2009. szeptember 10-i Bizottság kontra Ente per le Ville Vesuviane és Ente per le Ville Vesuviane kontra Bizottság ítélet, C-445/07 P és C-455/07 P, EBHT, EU:C:2009:529, 45. pont, valamint az ott hivatkozott ítélkezési gyakorlat).

106 Ebben a tekintetben meg kell jegyezni, hogy a Tanács által hivatkozott azon tény (lásd a fenti 63. pontot), hogy a megtámadott határozat az Unió és a Marokkói Királyság között egy nemzetközi megállapodás megkötését érinti, nem zárja ki azt, hogy az joghatást fejtsen ki harmadik személyekkel szemben.

107 Az állandó ítélkezési gyakorlat szerint ugyanis közvetlen hatályúnak kell tekinteni az Unió és tagállamai által harmadik államokkal kötött megállapodás valamely rendelkezését, ha e megállapodás szövegére, valamint céljára és természetére tekintettel olyan világos és pontosan meghatározott kötelezettséget tartalmaz, amelynek végrehajtása vagy hatálya semmilyen későbbi aktusnak nincs alárendelve (lásd: 2011. március 8-i Lesoochranárske zoskupenie ítélet, C-240/09, EBHT, EU:C:2011:125, 44. pont, valamint az ott hivatkozott ítélkezési gyakorlat).

108 A jelen ügyben meg kell állapítani, hogy a megtámadott határozat alapján megkötött, levélváltás formájában létrejött megállapodás rendelkezései olyan világos és pontosan meghatározott kötelezettségeket tartalmaznak, amelyek végrehajtása vagy hatálya semmilyen későbbi aktusnak nincs alárendelve. Példaként meg kell említeni, hogy a Marokkóval kötött társulási megállapodásnak a Marokkói Királyságból származó mezőgazdasági és feldolgozott mezőgazdasági termékeknek, halaknak és halászati termékeknek az Európai Unióba történő behozatalára alkalmazandó rendelkezésekről szóló 1. jegyzőkönyvének 2. cikke, amely a megtámadott határozatban foglalt megállapodás alapján módosult, az (1) bekezdésében előírja, hogy a Marokkóból származó mezőgazdasági és feldolgozott mezőgazdasági termékek, halak és halászati termékek Unióba történő behozatalára alkalmazandó vámokat el kell törölni – kivéve, ha a mezőgazdasági termékekre vonatkozóan ugyanezen cikk (2) és (3) bekezdése, a feldolgozott mezőgazdasági termékekre vonatkozóan pedig ugyanezen melléklet 5. cikke másként rendelkezik. Azt is meg kell említeni, hogy a Marokkóval kötött társulási megállapodásnak az Európai Unióból származó mezőgazdasági és feldolgozott mezőgazdasági termékekre, halakra és halászati termékekre a Marokkói Királyságba történő behozatalkor alkalmazandó rendelkezésekről szóló 2. jegyzőkönyvének 2. cikke, amely a megtámadott határozatban foglalt megállapodás alapján módosult, az Unióból származó mezőgazdasági és feldolgozott mezőgazdasági termékek, halak és halászati termékek Marokkói Királyságba történő behozatalára alkalmazandó speciális vámtarifa-rendelkezéseket tartalmaz.

109 E rendelkezések hatást gyakorolnak azon terület összességének jogi helyzetére, amelyre a megállapodás alkalmazandó (és ennélfogva Nyugat-Szahara Marokkói Királyság által ellenőrzött területére), amennyiben meghatározzák azokat a feltételeket, amelyek mellett mezőgazdasági és halászati termékeket e területről az Unióba ki lehet vinni, illetve az Unióból a szóban forgó területre be lehet hozni.

110 Márpedig ezek a hatások nemcsak a Marokkói Királyságot, hanem a Front Polisariót is közvetlenül érintik, mivel – ahogyan az a fenti 1–16. pontban említett elemekből következik – e terület végleges nemzetközi státuszát még nem határozták meg, és azt az ENSZ égisze alatt a Marokkói Királyság és pontosan a Front Polisario között folytatott tárgyalások keretében kell meghatározni.

111 Ugyanezen okból úgy kell tekinteni, hogy a Front Polisariót a megtámadott határozat személyében érinti.

112 Ebben a tekintetben emlékeztetni kell arra, hogy az állandó ítélkezési gyakorlat szerint a természetes vagy jogi személyek csak akkor felelnek meg a személyében való érintettségre vonatkozó feltételnek, ha a megtámadott jogi aktus bizonyos sajátos jellemzőik vagy egy őket minden más személytől

megkülönböztető ténybeli helyzet folytán vonatkozik rájuk, és ezáltal a címzetthez hasonló módon egyéníti őket (1963. július 15-i Plaumann kontra Bizottság ítélet, 25/62, EBHT, EU:C:1963:17, 23. pont, és Inuit Tapiriit Kanatami és társai kontra Parlament és Tanács ítélet, fenti 68. pont, EU:C:2013:625, 72. pont).

113 Márpedig a fenti 110. pontban említett körülmények a Front Polisariót minden más személytől megkülönböztető ténybeli helyzetnek minősülnek, amely a Front Polisariót egyedi jellemzőkkel ruházza fel. Ugyanis a Front Polisario az egyetlen egyéb közvetítő, amely részt vesz az ENSZ égisze alatt a közte és a Marokkói Királyság között a Nyugat-Szahara végleges nemzetközi státuszának meghatározása érdekében folytatott tárgyalásokon.

114 Azt a következtetést kell tehát levonni, hogy mivel a Front Polisariót a megtámadott határozat közvetlenül és személyében érinti, ezen a ponton – ellentétben a Tanács és a Bizottság álláspontjával – semmilyen kétség nincs a kereset elfogadhatósága felől.

Az ügy érdeméről

115 Keresetének alátámasztása érdekében a Front Polisario tizenegy jogalapra hivatkozik, amelyek közül:

– az elsőt a megtámadott határozat indokolásának elégtelenségére;

– a másodikat a „konzultáció elvének” megsértésére;

– a harmadikat az alapvető jogok megsértésére;

– a negyediket az Unió politikája vonatkozásában „a koherencia elvének a szuverenitás […] elve tiszteletben tartásának elmulasztása révén történő megsértésére”;

– az ötödiket „az Unió alapjául szolgáló értékek […] és külső fellépésének gerincét képező elvek megsértésére”;

– a hatodikat „a fenntartható fejlődés célkitűzésének megsértésére”;

– a hetediket a megtámadott határozatnak „az Unió fejlesztési együttműködés terén történő külső fellépésének elveivel és céljaival” való „összeegyeztethetetlenségére”;

– a nyolcadikat a bizalomvédelem elvének megsértésére;

– a kilencediket a megtámadott határozatnak „az Unió által kötött több megállapodással” való „összeegyeztethetetlenségére”;

– a tizediket a megtámadott határozatnak „a nemzetközi közjoggal” való „összeegyeztethetetlenségére”;

– és végül a tizenegyediket „az uniós jogban a nemzetközi jogi felelősségre” alapítja.

116 Előzetesen meg kell állapítani, hogy a Front Polisario által valamennyi jogalapjának alátámasztása érdekében előadott érvelésből az következik, hogy keresete annyiban irányul a megtámadott határozat megsemmisítésére, amennyiben ez utóbbi jóváhagyta az abban foglalt megállapodás Nyugat-Szaharára történő alkalmazását. Ugyanis ahogyan az a fenti megfontolásokból következik, a Front Polisariónak a megtámadott határozat általi közvetlen és személyében való érintettsége szempontjából a megtámadott határozat a Front Polisariót éppen amiatt érinti közvetlenül és személyében, mert ezt a megállapodást Nyugat-Szaharára is alkalmazzák.

117 Azt is meg kell állapítani, hogy a Front Polisario több jogalapra hivatkozik, amelyek közül az első kettő a megtámadott határozat külső jogszerűségére, míg a többi annak belső jogszerűségére vonatkozik. A felperes lényegében arra hivatkozik, hogy a megtámadott határozat jogellenes azért, mert sérti az uniós jogot és a nemzetközi jogot is. A kereset valamennyi jogalapja valójában azt a kérdést veti fel, hogy fennáll-e abszolút tilalom egy olyan nemzetközi szerződésnek az Unió nevében történő megkötésére, amely egy gyakorlatilag valamely harmadik állam ellenőrzése alatt álló területre alkalmazható, anélkül azonban, hogy ez utóbbi állam e terület feletti szuverenitását akár az Unió, illetve annak tagállamai vagy általánosabban az összes többi állam elismerte volna (a továbbiakban: vitatott terület), valamint adott esetben azt a kérdést, hogy az uniós intézmények rendelkeznek-e mérlegelési jogkörrel ebben a tekintetben, ennek a jogkörnek milyen korlátai és gyakorlásának milyen feltételei vannak.

118 E pontosításokat követően mindenekelőtt az első két jogalapot kell megvizsgálni, amelyek – ahogyan arra a felperes maga is hivatkozik –a megtámadott határozat külső jogszerűségére vonatkoznak.

Az első jogalapról

119 A Front Polisario arra hivatkozik, hogy a megtámadott határozat elégtelen indokolást tartalmaz. Az (1) preambulumbekezdésében csak a „kétoldalú kereskedel[em] fokozatos liberalizációját”, (2) preambulumbekezdésében pedig „az európai szomszédsági politikához kapcsolódó [azon] cselekvési tervet [említi] […], amelynek célja a […] kereskedel[em] további liberalizációja”, és amelyet az EU–Marokkó Társulási Tanács 2005 júliusában fogadott el. Márpedig az euromediterrán politika nem korlátozódik a kereskedelem liberalizációjára, hanem az Unió más alapvető értékeit is magában foglalja.

120 A felperes hozzáteszi, hogy a Tanács még hatástanulmányt sem készített a megállapodás megkötése előtt. Álláspontja szerint bár egy ilyen felmérés fakultatív jellegű, az kötelezővé válik a jelen ügy körülményei között. Ennélfogva megállapítható, hogy a Tanácsnak semmilyen aggálya nincsen sem Nyugat-Szaharát, sem pedig a „nemzetközi jogszerűséget” illetően.

121 Emlékeztetni kell arra, hogy az állandó ítélkezési gyakorlat szerint az EUMSZ 296. cikkben előírt indokolásnak a kérdéses aktus jellegéhez kell igazodnia. Abból világosan és egyértelműen ki kell tűnnie az aktust kibocsátó intézmény megfontolásainak, oly módon, hogy az érdekeltek megismerhessék a meghozott intézkedést alátámasztó körülményeket, illetve hogy az uniós bíróság gyakorolhassa felülvizsgálati jogkörét. Ugyanakkor nem szükséges, hogy az indokolás valamennyi jelentőséggel bíró tény- és jogkérdésre külön kitérjen, amennyiben azt, hogy valamely aktus indokolása megfelel-e az EUMSZ 296. cikk követelményeinek, nem pusztán a szövegére figyelemmel kell megítélni, hanem az összefüggéseire, valamint az érintett tárgyra vonatkozó jogszabályok összességére való tekintettel is (lásd: 2006. szeptember 7-i Spanyolország kontra Tanács ítélet, C-310/04, EBHT, EU:C:2006:521, 57. pont, valamint az ott hivatkozott ítélkezési gyakorlat).

122 Ezenkívül amikor, mint a jelen ügyben, általánosan alkalmazandó jogi aktusról van szó, az indokolás szorítkozhat egyfelől az aktus elfogadásához vezető általános helyzet, másfelől az általa elérni kívánt általános célok megjelölésére (2001. november 22-i Hollandia kontra Tanács ítélet, C-301/97, EBHT, EU:C:2001:621, 189. pont, és Spanyolország kontra Tanács ítélet, fenti 121. pont, EU:C:2006:521, 59. pont).

123 Ezen ítélkezési gyakorlatra figyelemmel azt a következtetést kell levonni, hogy a megtámadott határozatot jogilag megkövetelt módon indokolták. A megtámadott határozat egyrészről említést tesz az elfogadásához vezető általános helyzetről, nevezetesen a Marokkóval kötött társulási megállapodás fennállásáról, amelynek 16. cikke előírja a mezőgazdasági és a feldolgozott mezőgazdasági termékek, a halak és a halászati termékek kétoldalú kereskedelmének fokozatos liberalizációját (a megtámadott határozat (1) preambulumbekezdése), valamint az EU–Marokkó Társulási Tanács által 2005 júliusában elfogadott, az európai szomszédsági politikához kapcsolódó azon cselekvési tervről, amelynek célja a

mezőgazdasági és a feldolgozott mezőgazdasági termékek, a halak és a halászati termékek kereskedelmének további liberalizációja (a megtámadott határozat (2) preambulumbekezdése). A megtámadott határozat másrészről megjelöli az általa elérni kívánt általános célokat, nevezetesen a mezőgazdasági és a feldolgozott mezőgazdasági termékek, a halak és a halászati termékek kétoldalú kereskedelmének fokozatos liberalizációját az Unió és a Marokkói Királyság között.

124 A Front Polisario azon érveivel kapcsolatban, amelyek szerint a Tanácsnak semmilyen aggálya nincsen Nyugat-Szahara felől, nem készített előzetes hatástanulmányt a megtámadott határozatban foglalt megállapodás megkötése előtt, és ha vizsgálta volna azt a kérdést, hogy a megtámadott határozatban foglalt megállapodás alkalmazható-e Nyugat-Szahara területére, elállt volna annak megkötésétől, meg kell állapítani, hogy ezek az érvek nincsenek összefüggésben az indokolási kötelezettség feltételezett megsértésével.

125 Ezekkel az érvekkel a Front Polisario valójában azt rója fel a Tanácsnak, hogy a megtámadott határozat elfogadása előtt nem vizsgálta meg az adott ügy összes releváns körülményét. Ahhoz, hogy a Törvényszék elemezni tudja ezeket az érveket, először meg kell határozni, hogy a Tanács adott esetben milyen feltételek mellett hagyhatta jóvá egy olyan megállapodásnak a Marokkói Királysággal való megkötését, amelyet Nyugat-Szahara területére is alkalmazni kell.

126 Következésképpen ezeket az érveket a Törvényszék az alábbi 223. és azt követő pontokban vizsgálja meg a felperes arra vonatkozó egyéb érveivel együtt, hogy az uniós intézmények a mérlegelési jogkörüket miként gyakorolják és tartják tiszteletben.

127 Ezen érvek vizsgálatára is figyelemmel az első jogalapot el kell utasítani.

A második jogalapról

128 A Front Polisario arra hivatkozik, hogy a megtámadott határozat „lényeges eljárási szabály megsértése miatt semmis”, mivel a Tanács nem konzultált vele az e határozatban foglalt megállapodás megkötése előtt annak ellenére, hogy ő a „szaharai nép egyetlen törvényes képviselője”.

129 A Front Polisario úgy véli, hogy a Tanácsnak a vele való konzultációs kötelezettsége az Európai Unió Alapjogi Chartájának 41. cikkéből ered. Ugyanebben az összefüggésben arra hivatkozik, hogy az EUMSZ 220. cikk (1) bekezdése a következőket írja elő:

„Az Unió megfelelő együttműködési formákat épít ki az Egyesült Nemzetek Szervezetének szerveivel és szakosított intézményeivel, az Európa Tanáccsal, az Európai Biztonsági és Együttműködési Szervezettel, valamint a Gazdasági Együttműködési és Fejlesztési Szervezettel.

Az Unió továbbá egyéb nemzetközi szervezetekkel is megfelelő kapcsolatokat tart fenn.”

130 Végül egy „nemzetközi eredetű konzultációs kötelezettségre” hivatkozik, amely álláspontja szerint a Tanács részéről vele szemben fennállt.

131 A Tanács és a Bizottság vitatják a felperes érveit többek között arra hivatkozva, hogy a kontradiktórius eljárás elve nem alkalmazandó a normatív jellegű eljárásokra.

132 Emlékeztetni kell ugyanis arra, hogy míg az Alapjogi Charta 41. cikkének (1) bekezdése előírja, hogy mindenkinek joga van ahhoz, hogy ügyeit az Unió intézményei, szervei és hivatalai részrehajlás nélkül, tisztességes módon és észszerű határidőn belül intézzék, addig az Alapjogi Charta 41. cikke (2) bekezdésének a) pontja azt írja elő, hogy ez a jog magában foglalja többek között mindenkinek a jogát arra, hogy az őt hátrányosan érintő egyedi intézkedések meghozatala előtt meghallgassák. Így e rendelkezés szövege csak az egyedi intézkedésekre vonatkozik.

133 A Törvényszék egyébként számos alkalommal megállapította, hogy a meghallgatáshoz való joggal kapcsolatos ítélkezési gyakorlatot nem lehet kiterjeszteni a gazdaságpolitikai döntéseket magában foglaló és az érintett gazdasági szereplők nagy többségére alkalmazandó normatív vagy általános hatályú intézkedések meghozatalához vezető jogalkotási eljárásra vonatkozó összefüggésekre (1996. december 11-i Atlanta és társai kontra EK ítélet, T-521/93, EBHT, EU:T:1996:184, 70. pont; 2002. szeptember 11-i Alpharma kontra Tanács ítélet, T-70/99, EBHT, EU:T:2002:210, 388. pont; 2007. július 11-i Sison kontra Tanács ítélet, T-47/03, EU:T:2007:207, 144. pont).

134 Az a körülmény, hogy az érdekeltet a szóban forgó normatív vagy általános hatályú intézkedés közvetlenül és személyében érinti, nem változtat ezen a következtetésen (lásd: Alpharma kontra Tanács ítélet, fenti 133. pont, EU:T:2002:210, 388. pont, valamint az ott hivatkozott ítélkezési gyakorlat).

135 Kétségtelen, hogy a közös kül- és biztonságpolitika keretében természetes személyekkel vagy szervezetekkel szemben korlátozó intézkedéseket előíró általános hatályú aktusok esetében megállapítást nyert, hogy a védelemhez való jog biztosítéka főszabály szerint teljesen alkalmazható, és hogy az érdekelt számára lehetővé kell tenni az ellene felhozott bizonyítékokkal kapcsolatos álláspontjának érdemi ismertetését (lásd ebben az értelemben: 2006. december 12-i Organisation des Modjahedines du peuple d'Iran kontra Tanács ítélet, T-228/02, EBHT, EU:T:2006:384, 91–108. pont, és Sison kontra Tanács ítélet, fenti 133. pont, EU:T:2007:207, 139–155. pont).

136 Ugyanakkor ezt a megállapítást az indokolja, hogy ezek az aktusok a kifejezetten bennük felsorolt személyekkel, illetve szervezetekkel szemben írnak elő gazdasági és pénzügyi korlátozó intézkedéseket (Organisation des Modjahedines du peuple d'Iran kontra Tanács ítélet, fenti 135. pont, EU:T:2006:384, 98. pont, és Sison kontra Tanács ítélet, fenti 133. pont, EU:T:2007:207, 146. pont). Ez az ítélkezési gyakorlat tehát a jelen ügyben nem alkalmazható.

137 Ebből következik, hogy mivel a megtámadott határozatot különleges jogalkotási eljárásban fogadták el egy általános tartalmú és hatályú megállapodás megkötésének jóváhagyása érdekében, a Tanács – ellentétben a Front Polisario álláspontjával – nem volt köteles ez utóbbival konzultálni annak elfogadása előtt.

138 Egyébiránt a Front Polisarióval a megtámadott határozat elfogadása előtt történő konzultáció kötelezettsége a nemzetközi jogból sem ered. Ebben a tekintetben meg kell jegyezni, hogy a felperes semmilyen közelebbi meghatározást nem adott azon „nemzetközi eredetű konzultációs kötelezettség" eredetével és tartalmával kapcsolatban, amelyre hivatkozik, és amelyet a beadványaiban homályosan idéz.

139 Következésképpen a második jogalapot mint megalapozatlant el kell utasítani.

A többi jogalapról

140 A Front Polisario 3–11. jogalapja a megtámadott határozat belső jogszerűségére vonatkozik. Amint az a fenti 117. pontban már megállapítást nyert, a Front Polisario lényegében arra hivatkozik, hogy a Tanács – mivel jóváhagyta a Marokkói Királysággal egy olyan megállapodás megkötését, amely a Nyugat-Szahara általa ellenőrzött részére is alkalmazandó az e területre vonatkozó marokkói követelések nemzetközi elismerésének hiánya ellenére – jogellenessé tette a megtámadott határozatot. Ez a jogellenesség egyaránt ered – a 3–8. jogalap keretében előadott érvek tekintetében – az uniós jog megsértéséből és – a 9–11. jogalap keretében előadott érvek tekintetében – a nemzetközi jog megsértéséből.

141 Ennélfogva meg kell vizsgálni, hogy az Unió köthet-e – és adott esetben milyen feltételekkel – valamely harmadik állammal a megtámadott határozat által jóváhagyotthoz hasonló olyan megállapodást, amelyet egy vitatott területre is alkalmaznak.

A valamely vitatott területre alkalmazható megállapodás megkötésére vonatkozó abszolút tilalom fennállásáról

142 Mindenekelőtt meg kell vizsgálni, hogy a Front Polisario által hivatkozott jogalapok és érvek alapján levonható-e az a következtetés, hogy a Tanács számára minden esetben tilos, hogy jóváhagyja egy harmadik állammal való olyan megállapodás megkötését, amely egy vitatott területre alkalmazható.

– A harmadik jogalapról

143 Harmadik jogalapja keretében a felperes az alapvető jogoknak az Unió általi tiszteletben tartására vonatkozó rendelkezésekre és ítélkezési gyakorlatra hivatkozik annak alátámasztására, hogy „a Tanács – azáltal, hogy egy olyan megállapodást tett közzé, amely sérti a szaharai nép önrendelkezéshez való jogát, és amely azonnal azzal a hatással jár, hogy a megszálló hatalom, Marokkó által folytatott annexiós politikát támogatja – sérti a szabadság, a biztonság és az igazságosság elvét, és hátat fordít az alapvető jogok és a tagállamok jogrendszerei tiszteletben tartásának”.

144 A Front Polisario szerint „sérül a szabadság, mivel egy nép szabadságát nem veszi figyelembe, és ami ennél is rosszabb, azt el is nyomja ez a határozat, amely támogatja a gazdasági dominanciát, és a népesség szerkezetének megváltoztatására törekszik annak érdekében, hogy még összetettebbé tegye az önrendelkezésről szóló népszavazásra vonatkozó képet”. A Front Polisario arra is hivatkozik, hogy „a biztonság és a jogbiztonság is sérül”, utalva a „szaharai nép” „egyéni jogainak” egy „annexiós rezsim” által történő állítólagos megsértésére, valamint arra, hogy véleménye szerint nincs értékük azoknak a származási tanúsítványoknak, amelyeket a marokkói hatóságok állítanak majd ki a Nyugat-Szaharából származó termékek kiviteléhez. A Front Polisario arra hivatkozik, hogy „sérülnek a szabadságjogok, legyen szó akár a szaharai nép kollektív szabadságáról […], akár a tulajdonhoz való jog, a mozgás szabadsága, a véleménynyilvánítás szabadsága, a védelemhez való jog és az emberi méltóság megsértéséről”.

145 Rá kell mutatni arra, hogy kétségtelen, hogy – ahogyan arra a Front Polisario emlékeztet – az EUSZ 6. cikk előírja, hogy az Unió elismeri az Európai Unió Alapjogi Chartájának szövegében foglalt jogokat, szabadságokat és elveket, míg az EUMSZ 67. cikk értelmében az Unió egy, a szabadságon, a biztonságon és a jog érvényesülésén alapuló térséget alkot, amelyben tiszteletben tartják az alapvető jogokat és a tagállamok eltérő jogrendszereit.

146 Ugyanakkor sem ezen rendelkezések, sem pedig az Alapjogi Charta alapján nem áll fenn abszolút tilalom arra, hogy az Unió harmadik állammal mezőgazdasági és feldolgozott mezőgazdasági termékekre, halakra és halászati termékekre vonatkozó olyan kereskedelmi megállapodást kössön, amely alkalmazható lehet egy ezen állam által anélkül ellenőrzött területre is, hogy ennek az államnak az e terület feletti szuverenitását nemzetközileg elismerték volna.

147 A Törvényszék azt a kérdést, hogy egy ilyen megállapodás milyen feltételekkel köthető meg az Unió azon kötelezettségének sérelme nélkül, hogy az alapvető jogokat elismerje, a felperesnek az uniós intézmények mérlegelési jogkörük gyakorlásával és az annak tiszteletben tartásával kapcsolatos érveivel együtt vizsgálja meg a 223. és azt követő pontokban.

148 E vizsgálattól függően a harmadik jogalapot el kell utasítani, amennyiben az a Tanácsnak a jelen ügyben szóban forgóhoz hasonló megállapodás megkötése állítólagos abszolút tilalmának megsértését rója fel.

– A negyedik jogalapról

149 Negyedik jogalapjával a Front Polisario arra hivatkozik, hogy a megtámadott határozatot meg kell semmisíteni, mivel az ellentétes az Unió politikáinak koherenciájára vonatkozó, az EUMSZ 7. cikkben előírt elvvel, amelynek értelmében „[a]z Unió, valamennyi célkitűzését figyelembe véve […] biztosítja a különböző politikái és tevékenységei összhangját”. Álláspontja szerint a megtámadott határozat „jóváhagyja [a] Marokkó[i Királyságnak] a Nyugat-Szahara területe feletti tényleges szuverenitását”, és „politikai és gazdasági támogatást nyújt [a] Marokkó[i Királyságnak], amely sérti az ENSZ jogát és a szuverenitás elvét”, miközben egyik európai állam sem ismerte el a Marokkói Királyság szuverenitását Nyugat-Szahara felett, az Uniót pedig elismerték az ENSZ megfigyelő tagjaként.

150 A Front Polisario következésképpen úgy véli, hogy „a koherencia elve” tiltja az Unió számára, hogy olyan aktusokat fogadjon el, amelyek közvetlen hatása az önrendelkezéshez való jog megsértése, miközben a tagállamok ezt a jogot tiszteletben tartják, mivel nem ismerik el a Marokkói Királyság Nyugat-Szahara feletti szuverenitását.

151 Végül a Front Polisario arra hivatkozik, hogy „egy másik ellentmondás is nyilvánvaló”. Véleménye szerint az Unió „nem szankcionálhat bizonyos jogsértéseket, mint ahogyan azt például Szíria esetében tette, és nem hagyhat jóvá más jogsértéseket, különösen ha a *ius cogens* körébe tartozó normákról van szó”.

152 A válaszban a Front Polisario említ „egy harmadik ellentmondást [is] az Unió részéről”. Azzal érvel, hogy a Bizottság humanitárius segítségnyújtási szolgálata jelentős segélyeket nyújt a táborokban tartózkodó szaharai menekülteknek (lásd a fenti 16. pontot), míg ezzel egyidejűleg a Tanács a megtámadott határozat elfogadásával „Nyugat-Szaharának a Marokkói Királyság által történő megszállásához és végső soron a szaharai menekültté váláshoz járul hozzá”.

153 Meg kell állapítani, hogy az EUSZ 7. cikk nem támasztja alá a Front Polisario érveit. Az Unió különböző politikái az alapszerződések különböző rendelkezései, és az e rendelkezések alkalmazása során elfogadott jogi aktusok hatálya alá tartoznak. Valamely jogi aktusnak az Unió meghatározott területen fennálló politikájával való állítólagos „ellentmondása” szükségszerűen magában foglalja azt, hogy a szóban forgó jogi aktus ellentétes az e politikát meghatározó valamely rendelkezéssel, szabállyal vagy elvvel. Ez az egyedüli tény – ha bizonyított lenne – elegendőnek bizonyulna a szóban forgó aktus megsemmisítéséhez anélkül, hogy szükség lenne az EUSZ 7. cikkre hivatkozni.

154 A jelen ügyben a koherencia elvének megsértésére való hivatkozás érdekében a Front Polisario abból az előfeltevésből indul ki, hogy az Unió és a Marokkói Királyság közötti szóban forgó megállapodásnak a megtámadott határozat által történő elfogadása „jóváhagyja” ez utóbbinak a Nyugat-Szahara feletti „szuverenitását”. Ez az előfeltevés ugyanakkor téves: semmilyen ilyen hatással járó záradék nem szerepel a szóban forgó megállapodásban, és pusztán az, hogy az Unió elfogadja, hogy a megállapodást a Marokkói Királyság a Nyugat-Szahara általa ellenőrzött területéről az Unióba kivitt mezőgazdasági és halászati termékekre alkalmazza, nem jelenti a marokkói szuverenitás elismerését e terület felett.

155 Azon érvet illetően, miszerint az Unió megsérti az „ENSZ jogát”, illetve a *ius cogenst*, ez semmilyen összefüggésben nem áll az EUMSZ 7. cikk állítólagos megsértésével. Csak megismétli a tizedik jogalap alátámasztására előadott érveket, amelyek vizsgálatára az alábbiakban kerül sor.

156 Az azzal kapcsolatos érv, hogy az Unió más országokban fennálló helyzet tekintetében fogad el korlátozó intézkedéseket, szintén nem elegendő az Unió politikája állítólagos „ellentmondásosságának” bizonyításához. Emlékeztetni kell arra, hogy – ahogyan az a többek között a szíriai helyzet tekintetében elfogadott korlátozó intézkedésekkel kapcsolatos ítélkezési gyakorlatból következik – a Tanács mérlegelési jogkörrel rendelkezik ezen a területen (lásd ebben az értelemben: 2013. szeptember 13-i

Makhlouf kontra Tanács ítélet, T-383/11, EBHT, EU:T:2013:431, 63. pont). Ennélfogva nem róható fel ellentmondás a Tanácsnak amiatt, hogy az egyik országban fennálló helyzetre tekintettel korlátozó intézkedéseket fogadott el, míg egy másik ország tekintetében ezt nem tette meg.

157 Végül a Front Polisario által a válaszban hivatkozott „harmadik ellentmondást” illetően meg kell állapítani, hogy az, hogy az Unió támogatja a táborokban tartózkodó szaharai menekülteket, és ezzel egyidejűleg a Marokkói Királysággal a megtámadott határozat által jóváhagyotthoz hasonló megállapodásokat köt, távol áll attól, hogy az a politikája tekintetében fennálló ellentmondásnak minősüljön, ellenkezőleg, azt bizonyítja, hogy az Unió nem kíván részt venni a felperes és a Marokkói Királyság közötti vitában, és támogatja az ENSZ-nek az ezen vita tárgyalások útján történő igazságos és tartós rendezése érdekében tett erőfeszítéseit.

158 Következésképpen a negyedik jogalapot el kell utasítani.

– Az ötödik jogalapról

159 Ötödik jogalapjának alátámasztása érdekében a Front Polisario az EUSZ 2. cikkre, az EUSZ 3. cikk (5) bekezdésére, az EUSZ 21. cikkre, valamint az EUMSZ 205. cikkre hivatkozik. Azt állítja, hogy a megtámadott határozat ellentétes az Unió külső fellépését meghatározó alapvető értékeivel. Úgy véli, hogy a Tanács a megtámadott határozatban foglalt megállapodás megkötésének jóváhagyásával „sérti az ENSZ határozatait, valamint a Marokkó[i Királyság] és a Front Polisario között létrejött, az önrendelkezésről szóló népszavazás megtartására vonatkozó megállapodást azáltal, hogy támogatja a Marokkó[i Királyság] jogellenes annexiós politikáját”. Úgy véli, hogy „elegendő lenne befagyasztani a megállapodást”, mivel a Tanács „pontosan tudta, hogy a Marokkó[i Királyság] Nyugat-Szahara területén való gazdasági fejlődésének célja a társadalmi struktúrák megváltoztatása, és az, hogy még a népszavazás gondolatát is aláássa”.

160 Az EUSZ 2. cikk értelmében:

„Az Unió az emberi méltóság tiszteletben tartása, a szabadság, a demokrácia, az egyenlőség, a jogállamiság, valamint az emberi jogok – ideértve a kisebbségekhez tartozó személyek jogait – tiszteletben tartásának értékein alapul. Ezek az értékek közösek a tagállamokban, a pluralizmus, a megkülönböztetés tilalma, a tolerancia, az igazságosság, a szolidaritás, valamint a nők és a férfiak közötti egyenlőség társadalmában.”

161 Az EUSZ 3. cikk (5) bekezdése a következőkről rendelkezik:

„A világ többi részéhez fűződő kapcsolataiban az Unió védelmezi és érvényre juttatja értékeit és érdekeit, és hozzájárul polgárainak védelméhez. Hozzájárul a békéhez, a biztonsághoz, a Föld fenntartható fejlődéséhez, a népek közötti szolidaritáshoz és kölcsönös tiszteletthez, a szabad és tisztességes kereskedelemhez, a szegénység felszámolásához és az emberi jogok, különösen pedig a gyermekek jogainak védelméhez, továbbá a nemzetközi jog szigorú betartásához és fejlesztéséhez, így különösen az Egyesült Nemzetek Alapokmányában foglalt alapelvek tiszteletben tartásához.”

162 Az EUSZ 21. cikk – amely az EU-Szerződés V. címének 1. fejezete alá tartozik – szövege a következő:

„(1) Az Unió nemzetközi szintű fellépése azon elvekre épül, amelyek létrehozását, fejlődését és bővítését vezérelték, és arra irányul, hogy ezek érvényesülését a világ többi részén is előbbre vigye; ezek az alapelvek a demokrácia, a jogállamiság, az emberi jogok és alapvető szabadságok egyetemes és oszthatatlan volta, az emberi méltóság tiszteletben tartása, az egyenlőség és a szolidaritás elvei, valamint az Egyesült Nemzetek Alapokmányában foglalt elvek és a nemzetközi jog tiszteletben tartása.

Az Unió arra törekszik, hogy kapcsolatokat alakítson ki és partnerségre lépjen azokkal a harmadik országokkal, valamint nemzetközi, regionális vagy univerzális szervezetekkel, amelyek osztoznak vele az első albekezdésben említett elvekben. Az Unió, különösen az Egyesült Nemzetek keretében, elősegíti a közös problémák többoldalú megoldását.

(2) Az Unió közös politikákat és tevékenységeket határoz meg és hajt végre, és a nemzetközi kapcsolatok minden területén magas szintű együttműködés kialakításán munkálkodik annak érdekében, hogy:

a) megvédje értékeit, alapvető érdekeit, biztonságát, függetlenségét és integritását;

b) megszilárdítsa és erősítse a demokráciát, a jogállamiságot, az emberi jogokat és a nemzetközi jog elveit;

c) összhangban az Egyesült Nemzetek Alapokmányának céljaival és elveivel, valamint a Helsinki Záróokmány elveivel és a Párizsi Charta céljaival – beleértve a külső határokhoz kapcsolódókat is – megőrizze a békét, megelőzze a konfliktusok kialakulását, és erősítse a nemzetközi biztonságot;

d) elősegítse a fejlődő országok fenntartható gazdasági, társadalmi és környezeti fejlődését, elsődlegesen a szegénység felszámolása céljából;

e) előmozdítsa valamennyi ország bekapcsolódását a világgazdaságba, egyebek mellett a nemzetközi kereskedelemben érvényesülő korlátozások fokozatos megszüntetése révén;

f) hozzájáruljon olyan nemzetközi intézkedések kidolgozásához, amelyek a fenntartható fejlődés biztosítása érdekében a környezet minőségének és a világ természeti erőforrásaival való fenntartható gazdálkodásnak a megőrzésére és javítására irányulnak;

[…]

(3) […]

Az Unió biztosítja, hogy külső tevékenységeinek különböző területei egymással, illetve az egyéb uniós politikákkal összhangban legyenek. A Tanács és a Bizottság – az Unió külügyi és biztonságpolitikai főképviselőjének közreműködésével – felelősek ennek az összhangnak a biztosításáért és e célból együttműködnek egymással.”

163 Végül az EUMSZ 205. cikk, amely az EUM-Szerződés „Az Unió külső tevékenységére vonatkozó általános rendelkezések” című ötödik része alá tartozik, akként rendelkezik, hogy „[a]z Unió e rész szerinti nemzetközi szintű fellépése az [EU-Szerződés] V. címének 1. fejezetében meghatározott elvek alapján az ott meghatározott célkitűzések megvalósítására törekszik, az ugyanezen fejezetben megállapított általános rendelkezésekkel összhangban”.

164 Az ítélkezési gyakorlat szerint az uniós intézmények a gazdasági külkapcsolatok terén, ahova a megtámadott határozatban foglalt megállapodás is tartozik, széles mérlegelési jogkörrel rendelkeznek (lásd ebben az értelemben: 1995. július 6-i Odigitria kontra Tanács és Bizottság ítélet, T-572/93, EBHT, EU:T:1995:131, 38. pont).

165 Következésképpen nem fogadható el az, hogy „az Unió alapvető értékeiből” vagy a Front Polisario által a jelen jogalap keretében hivatkozott rendelkezésekből az következik, hogy egy vitatott területen alkalmazható megállapodásnak a Tanács által valamely harmadik állammal való megkötése minden esetben tilos.

166 Egyebekben a Tanács számára a fenti 164. pontban hivatkozott ítélkezési gyakorlat által elismert széles mérlegelési jogkör gyakorlására, valamint az azon releváns elemekre vonatkozó kérdés vizsgálatára, amelyeket a Tanácsnak ebben az összefüggésben figyelembe kell vennie, a következőkben kerül sor (lásd a 223. és azt követő pontokat).

167 E vizsgálattól függően az ötödik jogalapot el kell utasítani.

– A hatodik jogalapról

168 A hatodik joglap keretében a felperes arra hivatkozik, hogy a megtámadott határozat ellentétes a fenntartható fejlődés céljával, „mivel lehetővé teszi a megszálló hatalom számára, hogy egy autonóm nép természeti erőforrásainak kiaknázását fokozza”. Ebben a tekintetben az EUMSZ 11. cikkre hivatkozik, amelynek értelmében „[a] környezetvédelmi követelményeket – különösen a fenntartható fejlődés előmozdítására tekintettel – be kell illeszteni az uniós politikák és tevékenységek meghatározásába és végrehajtásába”. A felperes hivatkozik továbbá az ENSZ és az ENSZ Élelmezési és Mezőgazdasági Szervezetének (FAO) számos dokumentumára.

169 A felperes hozzáteszi, hogy a Marokkói Királyság „annexiós politikát folytat, Nyugat-Szahara ügyeit a belügyminisztere útján irányítja, és […] megtagadja, hogy az általa végzett igazgatásról az ENSZ-nek beszámoljon”. A Front Polisario ebből azt a következtetést vonja le, hogy a megtámadott határozat „nemcsak […] megfosztja Szahara népét a fejlődéséhez való jogtól, hanem egy olyan kisemmiző gazdaságpolitikát támogat, amelynek fő célja a szaharai társadalom elpusztítása”.

170 Válaszában a Front Polisario hozzáteszi, hogy „a Marokkó által ellenőrzött nagy társaságok [Nyugat-Szahara] erőforrásait oly módon aknázzák ki, hogy annak kifejezett célja Szahara népének kizsákmányolása Marokkó gazdaságának megerősítése és a marokkói annexió gyakorlatban történő megszilárdítása érdekében”.

171 Ebben a szakaszban elegendő rámutatni arra, hogy sem a Front Polisario által előadott érvek, sem az általa hivatkozott rendelkezések alapján nem áll fenn abszolút tilalom arra vonatkozóan, hogy a Tanács egy harmadik állammal olyan megállapodást kössön, amely egy vitatott területre alkalmazható.

172 Ennélfogva ezt a jogalapot, feltéve, hogy azt úgy kell tekinteni, hogy egy ilyen tilalom megsértésére hivatkozik, el kell utasítani. Egyebekben a Front Polisario érvelését a Tanács mérlegelési jogkörének gyakorlására vonatkozó kérdés elemzése keretében kell megvizsgálni (lásd a 223. és azt követő pontokat).

– A hetedik jogalapról

173 A hetedik jogalap a felperes által adott cím alapján a „[megtámadott] határozatnak az Unió fejlesztési együttműködés terén történő külső fellépésének elveivel és céljaival való összeegyeztethetetlenségén” alapul. A felperes az EUMSZ 208. cikk (2) bekezdésére hivatkozik, amelynek értelmében „[a]z Unió és a tagállamok teljesítik azokat a kötelezettségeket és figyelembe veszik azokat a célkitűzéseket, amelyeket az [ENSZ] és a hatáskörrel rendelkező egyéb nemzetközi szervezetek keretében fogadtak el”. A felperes az EUMSZ 220. cikkre is hivatkozik (lásd a fenti 129. pontot).

174 Konkrétan a Front Polisario azt állítja, hogy „[a]z [EUMSZ 208. cikk (2) bekezdésének] megfogalmazása, amely a »fogadtak el« kifejezést alkalmazza, lehetővé teszi azon kötelezettségvállalások és célok Unióval szemben történő kikényszeríthetőségét, amelyek az [ENSZ] határozataiban szerepelnek, ideértve a Milleniumi nyilatkozatot és azokat a határozatokat, amelyek kidolgozásában az [Unió] részt vett”.

175 Meg kell állapítani, hogy a felperes fenti 174. pontban előadott érvelése alapján egyáltalán nem érthető, hogy a felperes mit ró fel a Tanácsnak, és a megtámadott határozat miért ellentétes „az Unió külső fellépésének elveivel és céljaival” vagy az ENSZ-dokumentumokkal, ideértve a Millenniumi nyilatkozatot is. Ennélfogva a jelen jogalapot, mint elfogadhatatlant, el kell utasítani.

– A nyolcadik jogalapról

176 A nyolcadik jogalap a bizalomvédelem elvének megsértésén alapul. A Front Polisario, miután felidézte a tárgykörrel kapcsolatos ítélkezési gyakorlatot, arra hivatkozik, hogy jogosan hihette, hogy az Unió és intézményei tiszteletben tartják a nemzetközi jogot.

177 Ahogyan arra maga a felperes emlékeztet, az állandó ítélkezési gyakorlatból az következik, hogy a bizalomvédelemhez való jog minden olyan magánszemélyre kiterjed, akinek a helyzete akként jellemezhető, hogy az uniós adminisztráció pontos ígéretek tételével jogos bizalmat keltett benne. Ilyen ígéretnek minősül a közlés formájától függetlenül a feljogosított és megbízható forrásból származó pontos, feltétlen és egybehangzó tájékoztatás. Azonban az adminisztráció által nyújtott pontos ígéretek hiányában senki nem hivatkozhat ezen elv megsértésére (lásd: 2009. november 19-i Denka International kontra Bizottság ítélet, T-334/07, EBHT, EU:T:2009:453, 148. pont, valamint az ott hivatkozott ítélkezési gyakorlat).

178 A jelen ügyben meg kell állapítani, hogy a felperes nem hivatkozik az uniós adminisztráció által nyújtott semmilyen pontos ígéretre a tárgykörrel kapcsolatos magatartását illetően, és ezért ez a bizalomvédelem elvének megsértésére alapított jogalap nem fogadható el. Azt az érvet, amely szerint a megtámadott határozat lényegében sérti a nemzetközi jogot, a konkrétan a nemzetközi jog megsértésére alapított tizenegyedik jogalap elemzése keretében kell vizsgálni.

– A nemzetközi jog hatásaira vonatkozó előzetes megfontolások

179 Mivel a Front Polisario egyaránt hivatkozik az Unió által kötött több nemzetközi megállapodás megsértésére (kilencedik jogalap) és a „nemzetközi közjog” megsértésére (tizedik jogalap), az alábbi megfontolások relevánsak egy uniós aktus jogszerűségének a nemzetközi jogra tekintettel történő értékelése szempontjából.

180 Amint az az EUSZ 3. cikk (5) bekezdéséből kiderül, az Unió hozzájárul a nemzetközi jog szigorú betartásához és fejlesztéséhez. Következésképpen, amikor az Unió jogi aktust fogad el, teljes egészében köteles tiszteletben tartani a nemzetközi jogot, ideértve a nemzetközi szokásjogot is, amely kötelező az Unió intézményeire (lásd: 2011. december 21-i Air Transport Association of America és társai ítélet, C-366/10, EBHT, EU:C:2011:864, 101. pont, valamint az ott hivatkozott ítélkezési gyakorlat).

181 Egyébként a nemzetközi jog elveivel összhangban a nemzetközi megállapodások tárgyalásáért és megkötéséért felelős európai uniós intézmények szabadon megállapodhatnak az érintett harmadik országokkal azon hatásokról, amelyeket e megállapodások rendelkezései a szerződő felek belső jogrendjében kiváltanak. Csak ha a megállapodás nem rendelkezik e kérdésről, akkor hárul a hatáskörrel rendelkező uniós bíróságokra, hogy döntést hozzanak e kérdésben, ugyanúgy, ahogyan a megállapodások Unión belüli alkalmazásának minden más értelmezési kérdésében (lásd: Air Transport Association of America és társai ítélet, fenti 180. pont, EU:C:2011:864, 49. pont, valamint az ott hivatkozott ítélkezési gyakorlat).

182 Emlékeztetni kell arra is, hogy az Unió által megkötött nemzetközi megállapodások az EUMSZ 216. cikk (2) bekezdése szerint kötelezőek az Unió intézményeire, következésképpen az uniós aktusokkal szemben elsőbbségük van. Ebből következik, hogy valamely uniós jogi aktus érvényességét

érintheti, ha ez az aktus összeegyeztethetetlen az ilyen nemzetközi jogi szabályokkal (lásd: Air Transport Association of America és társai ítélet, fenti 180. pont, EU:C:2011:864, 50. és 51. pont, valamint az ott hivatkozott ítélkezési gyakorlat).

183 Ugyanakkor a Bíróság mindenekelőtt azt is megállapította, hogy e szabályoknak kötelezniük kell az Uniót (lásd: Air Transport Association of America és társai ítélet, fenti 180. pont, EU:C:2011:864, 52. pont, valamint az ott hivatkozott ítélkezési gyakorlat).

184 Ezt követően a Bíróság megállapította, hogy uniós bíróság az uniós jogi aktusok érvényességét csak akkor vizsgálhatja valamely nemzetközi szerződésre tekintettel, ha ez a nemzetközi szerződés természetével és rendszerével nem ellentétes (lásd: Air Transport Association of America és társai ítélet, fenti 180. pont, EU:C:2011:864, 53. pont, valamint az ott hivatkozott ítélkezési gyakorlat).

185 Végül, ha a szóban forgó szerződés természete és rendszere lehetővé is teszi az uniós jogi aktus érvényességének az e szerződésben foglalt rendelkezésekre tekintettel történő vizsgálatát, még szükséges az is, hogy e szerződés azon rendelkezései, amelyekre az uniós jogi aktus érvényességének vizsgálata érdekében hivatkoznak, a tartalmuk vonatkozásában feltétel nélkülinek és kellően pontosnak tűnjenek. E feltétel akkor teljesül, ha a hivatkozott rendelkezés olyan világos és pontosan meghatározott kötelezettséget tartalmaz, amelynek végrehajtása vagy hatálya semmilyen későbbi aktusnak nincs alárendelve (lásd: Air Transport Association of America és társai ítélet, fenti 180. pont, EU:C:2011:864, 54. és 55. pont, valamint az ott hivatkozott ítélkezési gyakorlat).

186 Az előző megfontolásokat a 9–11. jogalap alábbi vizsgálata során figyelembe kell venni.

– A kilencedik jogalapról

187 A kilencedik jogalap keretében a felperes arra hivatkozik, hogy a megtámadott határozatot meg kell semmisíteni, mert „az ellentétes az Uniót kötő több nemzetközi megállapodással”.

188 Először a felperes hivatkozik a Marokkóval kötött társulási megállapodásra és különösen annak preambulumára – amely az ENSZ Alapokmányában foglalt elvek tiszteletben tartására utal –, valamint a megállapodás 2. cikkére, amelynek értelmében az Unió és a Marokkói Királyság belső és nemzetközi politikájukat a demokratikus elvek, az alapvető emberi jogok tiszteletben tartása alapján alakítják ki, ami e megállapodás lényeges elemét képezi.

189 A felperes szerint a megtámadott határozat ellentétes az említett elvekkel, mert „sérti az önrendelkezéshez való jogot és az abból eredő jogokat, nevezetesen Nyugat-Szahara lakosainak a természeti erőforrások feletti szuverenitását és érdekei elsőbbségét”. A felperes hozzáteszi, hogy „a Marokkó[i Királyság] sérti az önrendelkezéshez való jogot, amely az emberi jogok és a politikai és gazdasági szabadságok tiszteletben tartásának” elengedhetetlen feltétele, és ismét a „Marokkó[i Királyság] annexiós politikájára” hivatkozik, amelynek „célja, hogy megakadályozza az önrendelkezésről szóló népszavazás megtartását”.

190 Másodszor, a felperes az Egyesült Nemzetek 1982. december 10-én Montego Bay-ben aláírt tengerjogi egyezményére (a továbbiakban: Montego Bay-i egyezmény) hivatkozik, amely 1994. november 16-án lépett hatályba, és amelyet az Unió nevében az Egyesült Nemzetek Szervezete 1982. december 10-i tengerjogi egyezményének és az egyezmény XI. részének végrehajtásáról szóló, 1994. július 28-i megállapodásnak az Európai Közösség általi megkötéséről szóló, 1998. március 23-i 98/392/EK tanácsi határozat (HL L 179., 1. o.; magyar nyelvű különkiadás 4. fejezet, 3. kötet, 260. o.) hagyott jóvá. Arra hivatkozik, hogy a Montego Bay-i egyezmény rendelkezéseinek megfelelően Nyugat-Szahara népe szuverén jogokkal rendelkezik a Nyugat-Szahara partjaival szomszédos vizeken. „Megszálló hatalomként” a Marokkói Királyságnak a Nyugat-Szahara népének jogait e nép érdekei elsőbbségének tiszteletben tartásával kellene gyakorolnia. Ugyanakkor a Marokkói Királyság rendszeresen sérti ezeket

a szabályokat, és a tengeri uralmat használja ahhoz, hogy a jelenlétét Nyugat-Szaharában fenntartsa. A Tanács a megtámadott határozattal sérti „ezeket a rendelkezéseket”, mivel „a Marokkóval a halászat terén folytatott kereskedelem liberalizációjának fokozásával támogatja Marokkót, amely jogtalanul gyakorol jogokat a tenger ezen része felett”. A felperes hozzáteszi, hogy a Marokkói Királyság „e vizeket a saját kizárólagos érdekében aknázza ki az azonnali nyereség és annak érdekében, hogy az önrendelkezésről szóló népszavazás megtartását megnehezítő gazdasági környezetet teremtsen”.

191 Harmadszor, a felperes az álláspontja szerint a Montego Bay-i egyezményből, a Marokkóval kötött társulási megállapodásból és annak 4. jegyzőkönyvéből, a Közösség nevében a 2006. május 22-i 764/2006/EK tanácsi rendelettel (HL L 141., 1. o.) jóváhagyott, az Európai Közösség és Marokkói Királyság között létrejött halászati partnerségi megállapodásból, valamint a Közösség nevében az 1995. december 7-i 95/540/EK tanácsi határozattal (HL L 306., 1. o.) jóváhagyott, az Európai Közösség és a Marokkói Királyság között létrejött tengeri halászati együttműködési megállapodás ideiglenes alkalmazásáról szóló, 1995. november 13-án Brüsszelben parafált, levélváltás formájában létrejött megállapodásból következő „származási feltétel” megsértésére hivatkozik.

192 A felperes szerint „az [Uniót] és tagállamait a Marokkó[i Királysággal] szemben kötő különböző megállapodások hatályának meghatározása érdekében a [Montego Bay-i] egyezmény jelenti a megfelelő hivatkozási alapot, amely ezt a hatályt minden kétséget kizáró módon akként állapítja meg, hogy az kiterjed a Marokkó[i Királyság] területére”.

193 Még azon kérdéstől függetlenül is, hogy a felperes által említett különböző megállapodások és egyezmények a fenti 184. és 185. pontban hivatkozott ítélkezési gyakorlat tekintetében figyelembe vehetőek-e valamely uniós jogi aktus érvényességének vizsgálata céljából, meg kell állapítani, hogy a Montego Bay-i egyezmény kivételével a felperes által hivatkozott többi megállapodás az Unió és a Marokkói Királyság közötti megállapodások, azaz a felek ugyanazok, mint amelyek a megtámadott határozat által jóváhagyott megállapodást kötötték. E megállapodások egyike ugyanis a Marokkóval kötött társulási megállapodás, amelyet a megtámadott határozatban foglalt megállapodás éppen módosítani kíván.

194 Ilyen körülmények között, még ha feltételezzük is, hogy a megtámadott határozat által jóváhagyott megállapodás bizonyos záradékai ellentétesek az Unió és a Marokkói Királyság között létrejött korábbi és a felperes által hivatkozott megállapodások záradékaival, ez nem elegendő semmilyen jogellenesség megállapításához, mivel az Unió és a Marokkói Királyság a megtámadott határozat által érintetthez hasonló új megállapodással bármikor szabadon módosíthatják az egymással kötött megállapodásokat.

195 A Montego Bay-i egyezményt illetően emlékeztetni kell arra, hogy – ahogyan azt a Bíróság megállapította – ezen egyezmény természetével és rendszerével ellentétes, hogy az uniós bíróság ez utóbbi alapján vizsgálhassa valamely uniós jogi aktus érvényességét (2008. június 3-i Intertanko és társai ítélet, C-308/06, EBHT, EU:C:2008:312, 65. pont).

196 Ugyanakkor a felperes erre az egyezményre lényegében annak alátámasztása érdekében hivatkozik, hogy a Nyugat-Szahara partjaival szomszédos vizekből származó halászati termékek e víz természeti erőforrásainak részét képezik.

197 Ebben a tekintetben már megállapítást nyert, hogy az a megállapodás, amelynek megkötését a megtámadott határozat jóváhagyta, Nyugat-Szaharára és az e területről és a természeti erőforrásaiból származó termékekre is alkalmazandó függetlenül attól a kérdéstől, hogy azokat a Montego Bay-i egyezmény alapján kell-e meghatározni, vagy sem.

198 Ugyanakkor a felperes által a jelen jogalap keretében hivatkozott érvekben semmi nem bizonyítja, hogy egy vitatott területre vonatkozó megállapodásnak valamely harmadik állammal való, Tanács általi megkötése minden esetben tilos.

199 Ennélfogva ezt a jogalapot, amennyiben azt úgy kell tekinteni, hogy egy ilyen abszolút tilalom megsértésére hivatkozik, el kell utasítani. Amennyiben a felperes érveit vagy azok egy részét úgy kell tekinteni, hogy a Tanács nyilvánvaló mérlegelési hibájára hivatkoznak, elegendő emlékeztetni arra, hogy a területen a Tanács rendelkezésére álló mérlegelési jogkör gyakorlására vonatkozó kérdés vizsgálatára az alábbi 223. és azt követő pontokban kerül sor.

– A tizedik jogalapról

200 A Front Polisario a tizedik jogalapjával arra hivatkozik, hogy a megtámadott határozatot meg kell semmisíteni, mivel az ellentétes az önrendelkezéshez való joggal – amely a nemzetközi jog feltétlen alkalmazást igénylő jogszabálya –, valamint az abból eredő jogokkal. Arra hivatkozik, hogy a megtámadott határozat megerősíti a Marokkói Királyság Nyugat-Szahara megszállására és „gazdasági gyarmatosítására” irányuló politikáját.

201 A Front Polisario arra is hivatkozik, hogy a megtámadott határozat olyan kötelezettségeket keletkeztet, amelyekhez nem járult hozzá, és ez sérti a szerződések relatív hatályát. Hozzáteszi, hogy az Uniónak tiszteletben kell tartania a „nemzetközi humanitárius jogot”, amelyhez álláspontja szerint a szárazföldi háború törvényeiről és szokásairól szóló, 1907. október 18-án Hágában aláírt egyezményhez mellékelt szabályzat, a polgári lakosság háború idején való védelméről szóló, 1949. augusztus 12-én Genfben aláírt egyezmény és a Nemzetközi Büntetőbíróság létrehozásáról szóló, 1998. július 17-én Rómában aláírt szerződés rendelkezései tartoznak. Arra hivatkozik, hogy a megtámadott határozat elfogadásával a Tanács „lehetővé teszi a Marokkói Királyság számára, hogy a Nyugat-Szaharára vonatkozó gyarmatosítási politikáját gazdasági szempontból megerősítse”.

202 Mindenekelőtt meg kell állapítani, hogy a megtámadott határozatban, illetve az általa jóváhagyott megállapodásban semmi nem utal a Nyugat-Szaharára vonatkozó marokkói követelések Unió által történő elismerésére. Pusztán az a tény, hogy a szóban forgó megállapodás Nyugat-Szaharának a Marokkói Királyság által ellenőrzött részéről kivitt, illetve az oda behozott termékekre is alkalmazandó, nem jelent ilyen elismerést.

203 A szerződések relatív hatályával kapcsolatos érvet illetően, a Front Polisario állításával ellentétben a megtámadott határozatban foglalt megállapodás – jóllehet a Front Polisariót közvetlenül és személyében érinti – nem foglal magában semmilyen kötelezettséget rá nézve, mivel ez a megállapodás csak Nyugat-Szaharának a marokkói ellenőrzés alatt álló részére alkalmazandó, és addig, ameddig ez az ellenőrzés fennáll. Ha a Front Polisariónak adott esetben az önrendelkezéssel kapcsolatos tervezett népszavazást követően ki kellene terjesztenie az ellenőrzését Nyugat-Szahara területének egészére, egyértelmű, hogy a szóban forgó, a Marokkói Királyság és az Unió között létrejött megállapodás rendelkezései rá nézve nem lennének kötelezőek.

204 A humanitárius jog megsértésére alapított érvet illetően meg kell állapítani, hogy a felperes érvelése szűkszavú, és annak alapján nem érthető, hogy a megtámadott határozatban foglalt megállapodás megkötése hogyan és mennyiben sérti ezt a jogot.

205 Általában a felperes által hivatkozott érvekben, illetve elemekben semmi nem bizonyítja olyan nemzetközi szokásjogi szabály fennállását, amely tiltaná egy valamely vitatott területre alkalmazható nemzetközi szerződés megkötését.

206 A kérdésben a Nemzetközi Bírósághoz fordultak, azonban e bíróság azzal kapcsolatban a Nyugat-Timorral kapcsolatos ügyben hozott ítéletében (Portugália kontra Ausztrália, ICJ Reports 1995., 90. o.) nem döntött azzal az indokkal, hogy a kérdés eldöntéséhez a bíróságnak az Indonéziai Köztársaság magatartásának jogszerűségéről kellene határoznia ezen állam hozzájárulása nélkül (a fent hivatkozott Portugália kontra Ausztrália ítélet, 35. pont).

207 A felperes átadott továbbá egy, az ENSZ jogi ügyekért felelős főtitkárhelyettese, jogtanácsosa által a Biztonsági Tanács elnökének címzett, 2002. január 29-én kelt levelet válaszul a Biztonsági Tanács tagjainak azon megkeresésére, hogy fejtse ki véleményét azon határozatok jogszerűségéről, amelyeket a marokkói hatóságok Nyugat-Szahara ásványkincseinek feltárásával kapcsolatos, külföldi társaságokkal kötött szerződésekre vonatkozó ajánlatokkal és azok aláírásával kapcsolatban hoztak.

208 Ebben a levélben az ENSZ jogtanácsosa áttekintette a nemzetközi jog szabályait, a Nemzetközi Bíróság ítélkezési gyakorlatát és az államok gyakorlatát ezen a területen. Többek között a következőket állapította meg levelének 24. pontjában:

„Az államok legújabb – bár nem elterjedt – gyakorlata azt mutatja, hogy a [valamely területen igazgatást gyakorló] hatalmak, valamint a harmadik államok jogi álláspontja a következő: ha a nem autonóm területek forrásait e területek népének javára, az ő nevükben, illetve a képviselőikkel való konzultáció mellett aknázzák ki, ez a kiaknázás összeegyeztethető az [igazgatást gyakorló] hatalmakat az [Egyesült Nemzetek Alapokmánya] alapján terhelő kötelezettségekkel, és az megfelel a Közgyűlés határozatainak, valamint az abban foglalt »a természeti erőforrások feletti állandó szuverenitás elvének«” [nem hivatalos fordítás].

209 Ezen az alapon az ENSZ jogtanácsosa a következő választ adta a feltett kérdésre:

„[A]nnak ellenére, hogy a Biztonsági Tanács megkeresésének tárgyát képező szerződések önmagukban nem jogellenesek, ha a feltárásra és kiaknázásra irányuló tevékenységeket a nyugat-szaharai nép érdekeivel és akaratával ellentétesen folytatják, megsértik a nem autonóm területek ásványkincseit érintő tevékenységekre alkalmazandó nemzetközi jogi elveket.” [nem hivatalos fordítás] (a levél 25. pontja)

210 Ebből következik, hogy az ENSZ jogtanácsosa sem állapította azt meg, hogy egy valamely vitatott területre alkalmazható nemzetközi szerződés megkötését a nemzetközi jog minden esetben tiltja.

211 Következésképpen a jelen jogalapot – amennyiben úgy kell tekinteni, hogy egy olyan „nemzetközi közjogi” szabálynak a Tanács által történő megsértésére hivatkozik, amely alapján abszolút tilalom áll fenn a valamely vitatott területre alkalmazható nemzetközi szerződések megkötésére vonatkozóan – el kell utasítani. Amennyiben a felperes által e jogalap keretében előadott érvek érintik a Tanács rendelkezésére álló mérlegelési jogkör gyakorlását, azok vizsgálatára az alábbi 223. és azt követő pontokban kerül sor.

– A tizenegyedik jogalapról

212 A tizenegyedik és utolsó jogalap keretében a felperes a nemzetközi szervezeteknek a nemzetközi jogot sértő cselekményeiért fennálló felelősségéről szóló, az ENSZ nemzetközi jogi bizottsága által 2011-ben elfogadott cikktervezetek különböző rendelkezéseire hivatkozik annak alátámasztása érdekében, hogy a megtámadott határozat elfogadásával a Tanács vállalja az Unió nemzetközi jogot sértő cselekményeiért fennálló nemzetközi felelősségét.

213 Ez a jogalap ugyanakkor semmi újat nem tartalmaz a felperes érvelésének többi részéhez képest. Emlékeztetni kell arra, hogy a jelen kereset egy megsemmisítés iránti kereset, nem pedig kártérítési kereset. A kérdés nem az, hogy az Uniónak a megtámadott határozat elfogadása miatt szerződésen kívüli felelősséget kell-e viselnie, amely azt feltételezi, hogy ez a határozat jogellenes. A kérdés pontosan az, hogy a megtámadott határozat jogellenes-e. Márpedig ezzel kapcsolatban a felperes semmilyen új érvet nem terjeszt elő, hanem azon érvek megismétlésére szorítkozik, amelyek szerint a Tanács lényegében azzal sértette meg a nemzetközi jogot, hogy a megtámadott határozat által jóváhagyott megállapodást az Unió nevében megkötötte.

214 Ennélfogva e jogalapot el kell utasítani.

– A valamely vitatott területre alkalmazandó nemzetközi szerződések megkötésére vonatkozó abszolút tilalom fennállására vagy annak hiányára vonatkozó következtetés

215 A fenti megfontolások összességéből az következik, hogy a felperes jogalapjaiban, illetve érveiben semmi nem teszi lehetővé annak megállapítását, hogy az uniós jog, illetve a nemzetközi jog teljes mértékben tiltja valamely harmadik állammal egy olyan szerződés megkötését, amely egy vitatott területen alkalmazható.

216 A Törvényszék ítélkezési gyakorlata is megerősíti ezt a következtetést.

217 Az Unió és valamely harmadik állam között létrejött, valamely vitatott területre szintén alkalmazható nemzetközi megállapodás jogszerűségének kérdésével a Törvényszék már foglalkozott a fenti 164. pontban hivatkozott Odigitria kontra Tanács és Bizottság ítélet (EU:T:1995:131) alapjául szolgáló ügyben.

218 Ez az ítélet egy olyan társaság által benyújtott kártérítési keresetre vonatkozott, amelynek a tulajdonában lévő, görög lobogó alatt közlekedő halászhajót a bissau-guineai hatóságok azért állítottak meg, mert engedély nélkül halászott ez utóbbi állam tengeri területén. Bizonyítást nyert, hogy a szóban forgó hajó a szenegáli hatóságok által kiállított halászati engedéllyel rendelkezett, azonban azokon a vizeken halászott, amelyeket a Szenegáli Köztársaság és a Bissau-Guineai Köztársaság egyaránt a saját tengeri területeik részének követelt. Az Európai Gazdasági Közösség az akkori formájában e két harmadik állammal egyaránt halászati egyezményt kötött, amely mindkét esetben azok egész tengeri területére vonatkozott. Ebben az ügyben a felperes a Közösség által okozott azon károk megtérítését követelte, amelyeket a hajójának megállítása miatt szenvedett el, és ebben az összefüggésben annak a mulasztásnak az állítólagos jogellenességére hivatkozott, hogy a Közösség és a szóban forgó két harmadik állam között létrejött halászati megállapodások hatálya alól nem zárták ki a köztük lévő vita tárgyát képező területet (Odigitria kontra Tanács és Bizottság ítélet, fenti 164. pont, EU:T:1995:131, 1–13. és 25. pont).

219 A Törvényszék megállapította, hogy ez a mulasztás semmilyen jogellenességet nem eredményez. Lényegében azt a következtetést vonta le, hogy az uniós intézmények a gazdasági külkapcsolatok, valamint a közös agrárpolitika (ahova a halászat is tartozik) terén rendelkezésükre álló széles mérlegelési jogkör gyakorlása során nyilvánvaló mérlegelési hiba nélkül határozhattak úgy, hogy nem zárják ki a szóban forgó területet az említett két állammal kötött halászati megállapodások hatálya alól az ez utóbbiak között fennálló, azon vizekkel kapcsolatos vita ellenére, amelyeket a saját tengeri területük részeként követelnek (lásd ebben az értelemben: Odigitria kontra Tanács és Bizottság ítélet, fenti 164. pont, EU:T:1995:131, 38. pont).

220 A szóban forgó ítéletből így *a contrario* az következik, hogy az Unió és valamely harmadik állam között valamely vitatott területre alkalmazható megállapodás megkötése nem minden esetben ellentétes az uniós joggal vagy a nemzetközi joggal, amelyet az Unió köteles tiszteletben tartani.

221 Ugyanis ha ez lenne a helyzet, a Törvényszék nem hivatkozhatott volna a fenti 164. pontban hivatkozott Odigitria kontra Tanács és Bizottság ítélet (EU:T:1995:131) 38. pontjában az uniós intézmények mérlegelési jogkörére azon kérdést illetően, hogy a Szenegáli Köztársaság és a Bissau-Guineai Köztársaság közötti vitatott területet az e két állammal kötött halászati megállapodások hatálya alá kell-e vonni, vagy sem. Ha e hatály alá vonás minden esetben ellentétes lenne az uniós joggal vagy a nemzetközi joggal, amelyet az uniós intézmények kötelesek tiszteletben tartani, egyértelmű, hogy semmilyen mérlegelési jogkörrel nem rendelkeznének ebben a kérdésben.

222 Emlékeztetni kell arra is, hogy a vitatott területre vonatkozó megállapodás megkötésének abszolút tilalma nem következik az ENSZ jogtanácsosának a fenti 207–210. pontban említett levelében foglalt megállapításokból sem. Az ENSZ jogtanácsosa ugyanis lényegében rámutatott arra, hogy Nyugat-Szahara természeti erőforrásainak kiaknázása csak abban az esetben „sérti a nemzetközi jogi elveket”, ha az e terület „népeinek érdekei és akarata ellenére” történik.

Az uniós intézmények mérlegelési jogköréről és azokról az elemekről, amelyeket kötelesek figyelembe venni

223 A fenti megfontolások összességére tekintettel, és ahogyan az a fenti 164. pontban felidézett ítélkezési gyakorlatból következik, azt a következtetést kell levonni, hogy az uniós intézmények széles mérlegelési jogkörrel rendelkeznek azon kérdést illetően, hogy köthetnek-e harmadik állammal olyan megállapodást, amely valamely vitatott területre alkalmazandó.

224 Számukra e mozgástér elismerése annál inkább igazolt, mivel – ahogyan az végeredményben az ENSZ jogtanácsosának fent említett leveléből is következik – az ezen a területen alkalmazandó nemzetközi jogi szabályok és elvek összetettek és pontatlanok. Ebből következik, hogy a bírói kontrollnak szükségképpen arra a kérdésre kell szorítkoznia, hogy a hatáskörrel rendelkező uniós intézmény, a jelen esetben a Tanács, a megtámadott határozattal jóváhagyotthoz hasonló megállapodás megkötésének jóváhagyásával elkövetett-e nyilvánvaló mérlegelési hibákat (lásd ebben az értelemben: 1998. június 16-i Racke-ítélet, C-162/96, EBHT, EU:C:1998:293, 52. pont).

225 Ennélfogva különösen akkor, amikor valamely uniós intézmény széles mérlegelési jogkörrel rendelkezik, annak vizsgálata során, hogy ez az intézmény elkövetett-e nyilvánvaló mérlegelési hibát, az uniós bíróságnak ellenőriznie kell, hogy ez az intézmény gondosan és pártatlanul megvizsgált-e minden, az ügyre vonatkozó olyan tényt, amely alátámasztja az abból levont következtetéseket (1991. november 21-i Technische Universität München ítélet, C-269/90, EBHT, EU:C:1991:438, 14. pont, és 2010. december 22-i Gowan Comércio Internacional e Serviços ítélet, C-77/09, EBHT, EU:C:2010:803, 57. pont).

226 Márpedig, ahogyan az a fenti 125. pontban megállapítást nyert, a Front Polisario lényegében pontosan azt rója fel a Tanácsnak, hogy a megtámadott határozat elfogadása előtt nem vizsgálta meg az adott ügy releváns elemeit, különösen a megtámadott határozat által jóváhagyott megállapodásnak Nyugat-Szaharára és az ezen területről kivitt termékekre történő esetleges alkalmazását.

227 Ebben a tekintetben, igaz ugyan – ahogyan az a fenti 146. pontban megállapítást nyert –, hogy a felperes által a harmadik jogalapja keretében hivatkozott Alapjogi Charta alapján nem áll fenn abszolút tilalom arra nézve, hogy az Unió egy vitatott területre alkalmazható megállapodást kössön, azonban az is igaz, hogy egy ilyen terület lakosai alapvető jogainak védelme különös jelentőséggel bír, és következésképpen olyan kérdést jelent, amelyet a Tanácsnak egy ilyen megállapodás jóváhagyása előtt meg kell vizsgálnia.

228 Különösen a többek között a szóban forgó területről származó különféle termékek Unióba történő kivitelének megkönnyítését célzó megállapodás esetében a Tanácsnak gondosan és pártatlanul meg kell vizsgálnia minden releváns elemet az arról való meggyőződés érdekében, hogy a kivitelre szánt termékek előállítására irányuló tevékenységeket nem a szóban forgó terület lakosságának hátrányára végzik, és azok nem járnak az alapvető jogai, köztük többek között az emberi méltósághoz, az élethez, a személyi sérthetetlenséghez való jog (az Alapjogi Charta 1–3. cikke), a rabszolgaság és a kényszermunka tilalma (az Alapjogi Charta 5. cikke), a foglalkozás megválasztásának szabadsága (az Alapjogi Charta 15. cikke), a vállalkozás szabadsága (az Alapjogi Charta 16. cikke), a tulajdonhoz való jog (az Alapjogi Charta 17. cikke), a tisztességes és igazságos munkafeltételek, a gyermekmunka tilalma és a fiatalok munkahelyi védelme (az Alapjogi Charta 31. és 32. cikke) megsértésével.

229 Az ENSZ jogtanácsosának a fenti 208. és 209. pontban összefoglalt, a nemzetközi jogból eredő kötelezettségekkel kapcsolatos megállapításai ugyanerre a következtetésre vezetnek.

230 Ebben a tekintetben a Tanács arra hivatkozik, hogy „amiatt, hogy egy harmadik országgal megállapodást kötött[,] az Unió nem válik és nem is válhat felelőssé az ezen ország által esetlegesen elkövetett cselekményekért függetlenül attól, hogy azok az alapvető jogok megsértésének minősülnek-e, vagy sem”.

231 Ez az álláspont helytálló, ugyanakkor nem veszi figyelembe, hogy az, hogy az Unió lehetővé teszi az ezen másik országból származó olyan termékeknek a tagállamaiba történő kivitelét, amelyeket olyan körülmények között állítottak elő vagy szereztek, amelyek nem tartják tiszteletben azon terület lakosságának alapvető jogait, ahonnan származnak, azzal a veszéllyel jár, hogy közvetetten ösztönzi az ilyen jogsértéseket, vagy azokból hasznot szerez.

232 Ez a megállapítás még nagyobb jelentőséggel bír egy olyan terület esetében, mint Nyugat-Szahara, amelyet ténylegesen egy harmadik állam, a jelen esetben a Marokkói Királyság igazgat, és amely nem az ezen harmadik állam nemzetközileg elismert határain belül található.

233 Figyelembe kell venni azt is, hogy a Marokkói Királyság semmilyen – az ENSZ vagy más nemzetközi fórum által adott – felhatalmazással nem rendelkezik arra, hogy ezt a területet igazgassa, illetve hogy kétségtelen, hogy e területtel kapcsolatban nem ad az ENSZ-nek az ENSZ Alapokmánya 73. cikkének e) pontjában előírtakhoz hasonló tájékoztatást.

234 Ez a cikk a következőket írja elő:

„Az Egyesült Nemzeteknek azok a tagjai, amelyek olyan területek igazgatásáért vállalták vagy készek vállalni a felelősséget, amely területek népei az önkormányzat teljes mértékét még nem érték el, elismerik e területek lakossága érdekei elsőbbségének alapelvét. Magasztos megbízatásnak tekintik azt a kötelességüket, hogy a nemzetközi békének és biztonságnak a jelen alapokmánnyal létesített rendje keretében e területek lakosságának jólétét tőlük telhetőleg előmozdítsák, és ebből a célból:

[…]

e) a főtitkárnak tájékoztatás céljából, a biztonság és az alkotmányjogi meggondolások által megkívánt határokon belül, rendszeresen statisztikai és más technikai természetű tájékoztatásokat nyújtsanak azoknak a területeknek gazdasági, szociális és nevelésügyi helyzetére vonatkozóan, amelyekért külön-külön felelősek, kivéve azokat a területeket, amelyekre a [nemzetközi gyámsági rendszerről szóló] XII. és a [Gyámsági Tanácsról szóló] XIII. fejezetek rendelkezései vonatkoznak.”

235 A Nyugat-Szahara tekintetében az ENSZ Alapokmánya 73. cikkének e) pontjában előírt tájékoztatás Marokkói Királyság általi nyújtásának hiánya legalábbis kétséget vet fel azzal a kérdéssel kapcsolatban, hogy a Marokkói Királyság elismeri-e ezen terület lakossága érdekei elsőbbségének elvét, és azt a kötelezettséget, hogy annak jólétét tőle telhetőleg előmozdítsa, amint azt e rendelkezés előírja. Mi több, az ügyiratokból és különösen a felperes által benyújtott szövegből, a jelen esetben a marokkói király 2004. november 6-i beszédéből kitűnik, hogy a Marokkói Királyság álláspontja szerint Nyugat-Szahara a Marokkói Királyság területéhez tartozik.

236 A Tanács arra hivatkozik, hogy a megtámadott határozat, illetve az általa jóváhagyott megállapodás egyik rendelkezése alapján „sem vontható le az a következtetés, hogy Nyugat-Szahara erőforrásainak kiaknázása e terület lakosságának hátrányára történik, és nem gátolja azt sem, hogy a Marokkó[i Királyság] biztosítsa, hogy a természeti erőforrások kiaknázása Nyugat-Szahara lakosságának javára, az ő érdekükben történjen”.

237 Kétségtelen, hogy a Front Polisario nem rótta fel a Tanácsnak, hogy a megtámadott határozatban olyan jellegű kifejezéseket használt, amelyek Nyugat-Szahara erőforrásainak a lakossága hátrányára történő kiaknázásához vezethetnek.

238 Ugyanakkor ahogyan az a fenti 231. pontban megállapítást nyert, a szóban forgó megállapodás elősegíti a többek között a Nyugat-Szaharából származó termékek Unióba történő kivitelét. Ez ugyanis az említett megállapodás céljai között szerepel. Következésképpen, ha bebizonyosodna, hogy a Marokkói Királyság Nyugat-Szahara erőforrásait a lakosságának hátrányára aknázza ki, ezt a kiaknázást a megtámadott határozat által jóváhagyott megállapodás megkötése közvetetten ösztönözheti.

239 Azon érvet illetően, amely szerint a Marokkói Királyságot a megállapodás szövege nem akadályozza abban, hogy biztosítsa, hogy Nyugat-Szahara természeti erőforrásainak kiaknázása ez utóbbi lakosainak javára történjen, elegendő megjegyezni, hogy a megállapodás nem biztosítja Nyugat-Szahara természeti erőforrásainak ez utóbbi lakosai javára történő kiaknázását sem. A megállapodás ebben a tekintetben teljesen semleges, és többek között a Nyugat-Szaharából származó termékek Unióba történő kivitelének elősegítésére szorítkozik, függetlenül attól, hogy azok Nyugat-Szahara lakosságának javára szolgáló kiaknázásból származnak-e, vagy sem.

240 Valójában a Tanács ezen érve azt mutatja, hogy szerinte kizárólag a Marokkói Királyság feladata az arról való meggyőződés, hogy Nyugat-Szahara általa ellenőrzött területének lakosságára nézve a természeti erőforrások kiaknázása kedvező jellegű-e.

241 Márpedig figyelembe véve azt, hogy a Marokkói Királyságnak a Nyugat-Szahara feletti szuverenitását sem az Unió és a tagállamai, sem pedig általánosabban az ENSZ nem ismeri el, illetve azt, hogy nincs semmilyen nemzetközi felhatalmazás, amely igazolná a marokkói jelenlétet ezen a területen, a Tanácsnak – az adott ügy összes releváns körülményének az arra vonatkozó széles mérlegelési jogkörének gyakorlása tekintetében történő vizsgálata keretében, hogy a Marokkói Királysággal megkössön-e vagy sem egy olyan megállapodást, amely Nyugat-Szaharára is alkalmazható – magának kellett meggyőződnie arról, hogy Nyugat-Szahara marokkói ellenőrzés alatt álló területe természeti erőforrásai kiaknázásának nem voltak-e olyan jelei, hogy az a lakosai hátrányára történik, és sérti azok alapvető jogait. Nem lehet annak megállapítására szorítkozni, hogy a Marokkói Királyság feladata annak biztosítása, hogy semmilyen ilyen jellegű kiaknázásra ne kerüljön sor.

242 Ebben a tekintetben rá kell mutatni arra, hogy a Front Polisario Nyugat-Szahara erőforrásainak marokkói ellenőrzés alatt történő kiaknázását olyan „gazdasági kisemmizésnek [minősíti], amelynek célja a szaharai társadalom szerkezetének megváltoztatása”. Hozzáteszi, hogy az ENSZ tudomására hozta a megtámadott határozattal jóváhagyott megállapodás tervezetével szembeni tiltakozását. Az ötödik és a hatodik jogalap keretében bemutatott érvek (lásd a fenti 159., 169. és 170. pontot) is ilyen értelműek.

243 A Front Polisario az ügy irataihoz csatolta továbbá a tanácsának egyik részletes jelentését, amely többek között lényegében arra vonatkozó állításokat tartalmaz, hogy Nyugat-Szaharában a mezőgazdasági üzemeket külföldi, nem helyi személyek, illetve vállalatok ellenőrzik, azok kizárólag exportorientáltak, és tevékenységük a mélyben elhelyezkedő, nem megújuló medencékből származó víz kinyerésén alapul. Ebben a jelentésben utalás történik egy nem kormányzati szervezet által kiadott jelentésre, amely megerősíti ezeket az állításokat.

244 Sem a Tanács érveiből, sem pedig az általa az ügy irataihoz csatolt dokumentumokból nem következik, hogy a Tanács a fenti 241. pontban említetthez hasonló vizsgálatot végzett volna. A Front Polisariónak a fenti 242. és 243. pontban említett állításait illetően a Tanács nem nyújtott be semmilyen különösebb észrevételt, és azokat nem tagadta, ami miatt feltételezhető, hogy nem foglalkozott azzal a kérdéssel, hogy Nyugat-Szahara természeti erőforrásainak marokkói ellenőrzés alatt történő kiaknázása e terület lakosságának javára történik-e, vagy sem.

245 Ugyanakkor a Front Polisario által hivatkozott elemekből kitűnik, hogy ezek az állítások bizonyos mértékben elterjedtek, és azokra a Front Polisario konkrétan felhívta az ENSZ figyelmét. A Tanács tehát azokat nem hagyhatta figyelmen kívül, és meg kellett volna vizsgálnia, hogy azokat valószínűnek tartja-e.

246 A Tanácsnak a fenti 230. és 236. pontban összefoglalt érvei ezzel ellentétben azt mutatják, hogy a Tanács álláspontja szerint az a kérdés, hogy Nyugat-Szahara erőforrásainak kiaknázása a helyi lakosság hátrányára történik-e, vagy sem, csak a marokkói hatóságokat érinti. Márpedig a fenti 227–233. pontban kifejtett okokból ez az álláspont nem fogadható el.

247 Ebből az következik, hogy a Tanács nem teljesítette azon kötelezettségét, hogy a megtámadott határozat elfogadása előtt megvizsgálja az adott eset minden körülményét. Következésképpen a keresetnek helyt kell adni, és a megtámadott határozatot a benne foglalt megállapodás Nyugat-Szaharára történő alkalmazását jóváhagyó részében meg kell semmisíteni.

248 Tekintettel erre a következtetésre, nem szükséges határozni azon fenti 27. pontban említett iratok elfogadhatóságáról, amelyek figyelembevétele a jelen ügyben nem szükséges.

A költségekről

249 A Törvényszék eljárási szabályzata 134. cikkének (1) bekezdése alapján a Törvényszék a pervesztes felet kötelezi a költségek viselésére, ha a pernyertes fél ezt kérte. Egyebekben az eljárási szabályzat 138. cikkének (1) bekezdése előírja, hogy az eljárásba beavatkozó intézmények maguk viselik saját költségeiket.

250 A jelen ügyben a Tanács és a Bizottság pervesztesek lettek. Bár az igaz, hogy a Front Polisario a költségek viselésére való kötelezésüket csak a Bizottság beavatkozási beadványára vonatkozó észrevételeiben (lásd a fenti 31. pontot) kérte, meg kell jegyezni, hogy az ítélkezési gyakorlat szerint a felek a kereset benyújtását követően és még a tárgyalás során is előterjeszthetnek a költségekre vonatkozó kérelmet akkor is, ha ilyen kérelmet a keresetlevélben nem terjesztettek elő (lásd: 2006. december 14-i Mast-Jägermeister kontra OHIM – Licorera Zacapaneca [VENADO kerettel és társai] ítélet, T-81/03, T-82/03 és T-103/03, EBHT, EU:T:2006:397, 116. pont, valamint az ott hivatkozott ítélkezési gyakorlat).

251 Következésképpen a Tanácsot és a Bizottságot a saját és a Front Polisario részéről felmerült költségek viselésére kell kötelezni.

A fenti indokok alapján

A TÖRVÉNYSZÉK (nyolcadik tanács)

a következőképpen határozott:

1) **A Törvényszék megsemmisíti a mezőgazdasági és a feldolgozott mezőgazdasági termékekre, a halakra és a halászati termékekre vonatkozó kölcsönös liberalizációs intézkedésekről, továbbá az egyrészről az Európai Közösségek és azok tagállamai, másrészről a Marokkói Királyság közötti társulás létrehozásáról szóló euromediterrán megállapodás módosításáról, valamint az ahhoz csatolt 1., 2. és 3. jegyzőkönyvnek és azok mellékleteinek felváltásáról szóló, az Európai Unió és a Marokkói Királyság között levélváltás formájában létrejött megállapodás megkötéséről szóló, 2012. március 8-i 2012/497/EU tanácsi határozatot az említett megállapodás Nyugat-Szaharára történő alkalmazását jóváhagyó részében.**

2) Az Európai Unió Tanácsa és az Európai Bizottság maguk viselik saját költségeiket és a Front populaire pour la libération de la saguia-el-hamra et du rio de oro (Front Polisario) részéről felmerült költségeket.

Gratsias Kancheva Wetter

Kihirdetve Luxembourgban, a 2015. december 10-i nyilvános ülésen.

Aláírások

Tartalomjegyzék

A jogvita előzményei ... 2

Nyugat-Szahara nemzetközi jogi helyzetéről ... 2

A megtámadott határozatról és annak előzményeiről ... 4

Az eljárás és a felek kérelmei ... 5

Az elfogadhatóságról ... 6

A Front Polisario perbeli jogképességéről ... 6

A Front Polisariónak a megtámadott határozat általi közvetlen és személyében való érintettségéről ... 10

Az ügy érdeméről ... 17

Az első jogalapról ... 18

A második jogalapról ... 19

A többi jogalapról ... 20

A valamely vitatott területre alkalmazható megállapodás megkötésére vonatkozó abszolút tilalom fennállásáról ... 21

– A harmadik jogalapról ... 21

– A negyedik jogalapról ... 22

– Az ötödik jogalapról ... 23

– A hatodik jogalapról ... 25

– A hetedik jogalapról ... 25

– A nyolcadik jogalapról ... 26

– A nemzetközi jog hatásaira vonatkozó előzetes megfontolások ... 26

– A kilencedik jogalapról ... 27

– A tizedik jogalapról ... 29

– A tizenegyedik jogalapról ... 30

– A valamely vitatott területre alkalmazandó nemzetközi szerződések megkötésére vonatkozó abszolút tilalom fennállására vagy annak hiányára vonatkozó következtetés ... 31

Az uniós intézmények mérlegelési jogköréről és azokról az elemekről, amelyeket kötelesek figyelembe venni ... 32

A költségekről ... 35